

OSREDNJA KOROŠKA KNJIŽNICA

62390 RAVNE NA KOROŠKEM

tehniki

GLASILO
IN

POSLOVNE ORGANIZACIJE GOZDNO GOSPODARSTVO SLOVENJ GRADEC R. O.
LEŠNJE - LESNO INDUSTRIJSKO PODJETJE SLOVENJ GRADEC P. O.

LETO XXI — ŠTEVILKA 3

MAREC 1990

POŠTINA PLAČANA

GOSPODARJENJE

POSLOVNA POLITIKA ZA IZVAJANJE SREDNJEROČNEGA PLANA 1986—1990 V LETU 1990 V GOZDARSTVU

Vsi posegi v gozd pri gospodarjenju z gozdovi morajo biti namenjeni čuvanju okolja, optimalnemu razvoju in vzdrževanju vseh funkcij gozdov. Gospodarjenje z gozdovi bomo usmerjali tako, da bomo sečnje usklajevali s proizvodno zmogljivostjo in zdravstvenim stanjem gozdov. Vlaganje v gozdno biološko reprodukcijo bomo uravnavali s potrebami in ekonomsko sposobnostjo območja.

S ciljem racionalizacije dela in zmanjšanja stroškov v gozdarski proizvodnji bomo vse ukrepe gozdno gojitvenih vlaganj in sečnje izvajali po gozdnogospodarskih, gozdnogojitvenih in sečno pravilnih načrtih. Za vsak ukrep v gozdu morajo biti pripravljene detajlne načrte.

Gozdarski tehnični sektor bomo organizirali in kadrovske usposobili za vodenje operative in usklajevanje dela v podjetju. Pri tem bomo dali večji poudarek razvojnim nalogam in prenosu znanja v prakso.

Za lastna gospodarstva in gospodinjstva načrtujemo porabo lesa v ZS v višini 17.300 m³ gozdnih sortimentov, od tega 10.500 m³ tehničnega lesa iglavcev in 6.800 m³ drv listavcev. Za načrtovano lastno porabo iglavcev bomo zbirali sredstva za gozdno biološka vlaganja solidarno, kar predstavlja 1,1 % prodajne vrednosti blagovne proizvodnje iglavcev v ZS. Sredstva za gozdno biološka vlaganja od presežene načrtovane lastne porabe tehničnega lesa iglavcev bodo pokrivali TOK iz poslovnih storškov.

Med letom bomo s kmeti, gozdnimi posestniki, preverili in po dogovoru spremenili solidarno zbiranje biološke amortizacije za lastno porabo lesa.

Stopnja zbiranja sredstev za gozdno biološka vlaganja bo za družbeni in zasebni sektor 13 % + % prodajne vrednosti

gozdnih sortimentov, skladno z gozdarsko zakonodajo, zahtevami kmetov in za zmanjšanje stroškov bomo vključevali gozdne posestnike za izvedbo del obnove, nege in varstva gozdov.

Gozdne sortimente bomo v zasebnem sektorju praviloma odkupovali ob kamionski cesti, le po dogovoru z gozdnim posestnikom bomo izvajali tudi sečnjo in spravilo lesa. Gozdne sortimente bomo odkupovali v lubju, le po dogovoru z gozdnimi posestniki tudi obeljene.

Na mehaniziranih skladiščih v Otiškem vrhu, Mušeniku in Radljah bomo belili, krojili in sortirali gozdne sortimente iglavcev, stroški skladiščne manipulacije pa ne smejo presežati 7 % povprečne prodajne cene gozdnih sortimentov iglavcev.

Gozdne sortimente bomo strojno spravljali sami z lastno pravilno mehanizacijo in po potrebi vključevali tudi pogodbene voznike, ki naj bodo na razpolago predvsem ob

konicah prevozov. Vse pogodbene voznike bomo vključevali preko TOZD Transport in servisi. Prevoze gozdnih sortimentov bomo opravljali z lastnimi prevoznimi sredstvi in po potrebi vključevali tudi kooperante. Prevozne stroške planiramo na osnovi kalkulacij in v povprečju ne smejo presežati 10 % prodajne vrednosti gozdnih sortimentov. Cene storitev zasebnih prevoznikov morajo biti konkurenčne z vidika podjetja.

Za nove gradnje, investicijsko in redno vzdrževanje gozdnih prometnic bomo namenjali sredstva v višini 8 % prodajne vrednosti gozdnih sortimentov. Stroške zimskega vzdrževanja gozdnih prometnic bomo pokrivali skupaj z ostalimi koristniki cest.

Vsa vlaganja v gozdno biološko reprodukcijo in gozdne prometnice bomo zagotavljali z lastnimi finančnimi sredstvi.

V letu 1990 načrtujemo rekonstrukcijo drobne linije na centralnem lesnem skladišču v Ot. vrhu in izgradnjo delavnic na skladišču v Radljah. Za obe naložbi si bomo prizadevali pridobiti sredstva sovlagateljev in ugodnih kreditov.

Vse ostale investicijske naložbe v osnovna sredstva bomo pokrivali z ustvarjenimi viri, to je z obračunano amortizacijo med letom.

Novo gradnje in zahtevna dela investicijskega vzdrževanja gozdnih prometnic bo v pretženi meri izvajal TOZD Gradnje, redno vzdrževanje gozdnih prometnic pa bodo izvajali TOZD in TOK sami in po dogovoru s TOZD Gradnje. Privatno gradbeno mehanizacijo in mehanizacijo drugih podjetij bomo vključevali organizirano v podjetje preko TOZD Gradnje. V letu 1990 moramo strokovno proučiti organiziranost izvedbe del na področju vlaganj v gozdne prometnice v bodočem srednjeročnem obdobju.

V TOZD Transport in servisi bomo poleg gozdarskih prevozov opravljali tudi druge prevoze za potrebe gradbene dejavnosti v DO in ostale prevoze za zunanje uporabnike. Vzdrževali in popravljali bomo pravilno ter transportno mehanizacijo, motorne žage in službena vozila. Povečali bomo obseg proizvodnje gozdarske transportne mehanizacije, smučarskih vlečnic in druge opreme.

Na mehaniziranih skladiščih v Ot. vrhu in Radljah bomo za lastno predelavo porabili 33.900 m³ oblovine iglavcev in proizvedli 15.000 m³ tramov, 1.500 m³ žaganega lesa in 17.400 m³ lesnih ostankov (3.000 m³ obrezlin, 14.400 m³ sekancev). Na CLS Ot. vrh bomo opravili tudi storitve za zunanje naročnike.

V drevesnici bomo proizvajali sadike za lastne potrebe in druge GG. Namen lastne proizvodnje sadik je, da zagotovimo ustrezno kakovost, izbor po drevesnih vrstah in ustrezno provenienco na podlagi 5-letnega plana potreb.

Pri izkoriščanju gozdov si bomo prizadevali za okolju prijazno delo, za čim manj poškodb na sestoji in mladju in za večjo stopnjo humanizacije dela.

Služba urejanja gozdov je organizirana za potrebe GG Slovenj Gradec v okviru Delovne skupnosti. Stroške službe urejanja bomo pokrivali iz sredstev za gozdno biološko reprodukcijo. Planirana terenska ureditvena dela so za družbeni in zasebni sektor gospodarske enote Črna-Smrekovec. V letu 1990 bodo izdelani načrti za gospodarski enoti Ravne in Mežica, in načrt za GGO Slovenj Gradec.

Prizadevali si bomo, da bomo stalež avtohtone divjadi prilagodili prehrabnim sposobnostim.

Z upravljalcem gojitvenega lovišča na Pohorju, t. j. GG Maribor, moramo doseči sporazum o smotrnem gospodarjenju z divjadjo na območju GG Slovenj Gradec, zlasti pa o zmanjšanju števila jelenjadi.

Prizadevali si bomo odstraniti in sanirati divja odlagališča odpadkov v naših gozdovih.

Proučili bomo možnost prenosa motornih žag in drugih delovnih naprav v last delavcev. Za terenske delavce, ki dnevno uporabljajo službena vozila bomo proučili oddajo službenih vozil, pri tem bomo upoštevali izkušnje drugih GG in ustanov.

Akontacije osebnih dohodkov bomo oblikovali po načelu enakih izhodišč za vse zaposlene v podjetju.

Osebnostne prejemke in razmerja osebnih dohodkov bomo uskladili s kolektivno pogodbo GG. Osebnostni dohodki bodo

odvisni od uspešnosti poslovanja GG, TOZD in TOK ter od kvalitete dela posameznika. Materialno bomo vzpodbujali delavce k bolj intenzivnemu, gospodarnemu in inventivnemu delu.

S projektivnim skupinskim delom bomo pospeševali razvojno, raziskovalno in inventivno dejavnost lastnih strokovnjakov in v to dejavnost vključevali zunanje institucije. Za ta namen bomo združevali sredstva in sicer TOZD in TOK osnovne dejavnosti 1 % prodajne vrednosti gozdnih sortimentov, TOZD Transport in servisi, Gradnje in Centralno lesno skladišče pa 3 % od ustvarjenega dohodka. Program raziskovalne dejavnosti je sestavni del plana za leto 1990.

KADRI

Za doseganje načrtovanih ciljev bomo skrbeli za pravilno kadrovanje in strokovno izpopolnjevanje vseh delavcev. Z organizacijo dela, z uvajanjem novih tehnologij in z zaščitnimi sredstvi bomo skrbeli za večjo varnost in humanizacijo dela.

Za izobraževanje in štipendiranje bomo združevali sredstva na nivoju DO v višini 2,2 % od izplačanih bruto osebnih dohodkov.

Glede na pogoje gospodarjenja in naš ekonomski položaj bomo težili k zmanjšanju števila zaposlenih. Zato bomo izdelali plan zaposlovanja v srednjeročnem obdobju. Za viške delavcev bomo iskali dopolnilne programe, pri zaposlovanju bomo dali prednost prerazporejanju delavcev znotraj podjetja.

Pri vseh delih bomo izboljšali odnos do dela, bolje izkoristili delovni čas, bolj gospodarno ravnali z delovnimi sredstvi in povečali motiviranost za delo. Delavcev brez ustrezne kvalifikacije ne bomo zaposlovali.

TRŽENJE

a) nabavno področje

V letu 1990 pričakujemo na nabavnem področju večjo ponudbo in s tem konkurenčnost pri cenah na tržišču in plačilnih pogojih, zato bomo pri sklepanju pogodb posebej skrbeli za optimalne nabavne pogoje. Z večjimi dobavitelji bomo sklenili letne pogodbe, kjer bo točno opredeljeno skupaj s finančno službo, roki in načini zavarovanja plačil. Predvsem pa želimo doseči, da bodo naši dobavitelji imeli na zalogi željene materiale, da bomo lahko vršili nabavo na odpoklic. Pri strojni opremi, rezervnih delih, ostali opremi iz uvoza bomo dosledno zahtevali več ponudb, s tem bo dana možnost izbire najugodnejšega ponudnika. Za uvoženo opremo in rezervne dele bomo potrebovali ca. 1.200.00 DEM, kar bomo zagotavljali z lastnim izvozom.

b) prodaja

V letu 1990 bomo našim kupcem prodali 194.500 m³ gozdnih sortimentov.

V letu 1990 bomo izvozili od gornjih količin naslednje sortimente:

trami	4.500 m ³
hlodi bukev	1.400 m ³
celulozni les listavcev	2.200 m ³
lubje	6.000 m ³

Za gornje sortimente bomo iztržili na zapadnem tržišču ca. 1.800.000 DEM.

Na nabavnem in prodajnem področju bomo skupno s finančno službo v DO vodili tako politiko prilivov in odlivov denarnih sredstev, da bomo poslovali nemoteno vse leto. To bomo dosegli le z usklajeno politiko nabave, prodaje in financ. Za doseg tega cilja morajo biti vsi nabavno, prodajno in finančni tokovi v gozdnem gospodarstvu usklajeni med TOZD, TOK in strokovnimi službami.

Za skupne aktivnosti bomo združevali sredstva na nivoju delovne organizacije, družbeni sektor 1 % od dohodka, zasebni sektor pa 0,5 % dohodka. Sredstva bomo koristili po sprejemnem planu porabe. (Akcije za preprečevanje onesnaževanja okolja, letaki, plakati, propagandna dejavnost za gozdarstvo v smislu ekologije, propagandna dejavnost za prodajo pri nas proizvedenih strojev in naprav, letni koledarji, gozdarske tekme, sejemski nastopi...)

c) ODKUP OD KMETOV IN DRUGIH LASTNIKOV GOZDOV

Pri odkupu lesa od kmetov bomo zagotavljali konkurenčne tržne pogoje. Odkupne cene gozdnih sortimentov bomo oblikovali tako, da bo delež odkupne cene v prodajni ceni 65 % na oddajnem mestu. Od tega deleža bodo kmetje solidarno pokrivali stroške prevozov do oddajnih mest, stroške lupljenja in stroške biološke amortizacije od lastne porabe gozdnih sortimentov. Iz preostanka 35 % bomo pokrivali stroške za biološka vlaganja in stroške gospodarjenja, ki vsebujejo vzdrževanje in gradnjo novih prometnic ter stroške poslovanja TOK.

Zaradi enakopravnega položaja kmetov bomo vsem kmetom za prodane količine žaganega lesa in gozdnih sortimentov izven dogovorov s TOK obračunavali stroške gospodarjenja, predvsem pa stroške amortizacije.

FINANCIRANJE TEKOČEGA POSLOVANJA

Teškoče poslovanje bomo financirali z lastnimi sredstvi. S ciljem dobrega gospodarjenja bomo skrbeli za stalno likvidnost z usklajenimi denarnimi tokovi prilivov in odlivov. V ta namen bomo izdelovali tedenske likvidnostne plane.

Vse odlive in prilive denarnih sredstev bomo evidentirali po TOZD in TOK. Za dobro gospodarjenje z denarnimi sredstvi in za lažje obvladovanje dnevne likvidnosti vseh TOZD in TOK bomo vse denarne viške združevali na združen račun gozdarstva.

Denarna sredstva na združenem računu bomo dnevno usmerjali za:

- primankljaje TOZD in TOK gozdarstva
- plasiranje ostalim preverjenim kreditojemalcem, kjer bomo dajali prednost lesni industriji v območju.

Obrestna mera za vsa združena finančna sredstva med TOZD in TOK bo enaka bančni obrestni meri za tovrstne kredite.

Obrestna mera za posojeni denar izven DO mora biti najmanj enaka obrestni meri, ki velja za tovrstne kredite pri TKB Slovenj Gradec v času posojenega denarja.

Za realno ohranjanje vrednosti sklada skupne porabe in rezerv bomo denarna sredstva prenašali na redni tekoči račun TOZD in TOK in ga po načelu internega prilivanja združevali na združen račun.

INFORMATIKA

V naslednjem letu moramo izboljšati in dopolniti naš informacijski sistem predvsem iz vidika kvalitetnih informacij za potrebe delovne organizacije. V največji možni meri bomo informacijski sistem podprli z računalniškimi obdelavami.

V letu 1990 bomo na področju avtomatske obdelave izvajali

— izločitev informacijskega sistema GG Slovenj Gradec iz skupne baze DO Lesna (začetek poslovnega leta 1990). V total — bodo izvajanje naslednje aplikacije (glavne knjige, materialno knjigovodstvo, saldakonti kupcev, saldakonti dobaviteljev in osnovna sredstva), v RMS-u bodo izvajane naslednje aplikacije (osebni dohodki, kadrovski informacijski sistem, organizacijski informacijski sistem in gozdarski informacijski sistem)

— prehod iz TOTAL na Rms in iz VAX 750 na MVAX II. (prehod iz VMS na Micro VMS bomo izvedli do 1. 7. 1990)

— dogradili računalniško podprt informacijski sistem s PO na TOZD in TOK. Projekt dobavnic bomo izvedli do 31. 1. in ga testirali v mesecu februarju.

— pripravili razvoj celotnega informacijskega sistema gozdnega gospodarstva, kar bomo izvedli po znanih spremembah organiziranja gozdarstva.

— Organizirali bomo sistematično izobraževanje gozdarskih strokovnih delavcev za delo s PC.

Pripravili in uvedli bomo enotne programe za planiranje in spremljanje del, za vodenje evidence izpolnjevanja gozdno-gospodarskih načrtov in za druge analize gospodarjenja z gozdovi ter analize poslovanja.

ZAKLJUČEK

Po sprejetju zakona o gozdovih bomo organizacijo podjetja prilagodili novim zakonskim določilom.

V planih za leto 1990 bomo upoštevali trenutno veljavno zakonodajo in notranje akte delovne organizacije. Vrednostne plane bomo izdelali na osnovi cenovnih razmerij v mesecu decembru — brez vgrajene inflacije.

Po sprejetju sprememb v samoupravni in poslovni organiziranosti GG in po sprejetih spremembah zakonodaje bomo poslovno politiko in plane za leto 1990 prilagodili.

KAJ SE DOGAJA V NOVI OPREMI

Velike težave, ki so se pojavile konec lanskega leta v Novi opremi, so v novembru poskušali reševati z začasnimi ukrepi družbenega varstva. Že pred novim letom so ugotovili, da se v dveh mesecih niso mogli pokazati vsi pozitivni učinki ukrepov, zato so družbeno varstvo podaljšali še za tri mesece.

Ogromne zaloge, ki so se tekom lanskega leta nakopičile v skladiščih Nove opreme, so z rigoroznimi ukrepi precej zmanjšali že v mesecu novembru. V tem mesecu so precej zmanjšali proizvodnjo in delali samo za izvoz. Tretjina zaposlenih je ostala doma, oziroma bila razporejena v druge delovne organizacije in tozde Lesne. Že v decembru so se pokazali znaki ugodne prodaje tudi na domačem trgu, še posebej v drugi polovici meseca, ko so stopili v veljavo novi ukrepi, ki so ustavili inflacijo. Ljudje so spet lahko kupovali na kredit in tako vsa pohišvena industrija beleži v januarju izredno veliko prodajo.

Tako so v Novi opremi spet zaposlili vse svoje delavce in za domači trg delali že v podaljšanem delovnem času. Prodali so vse stare zaloge, zmanjšali kratkoročne kredite, še vedno pa jih bremeni velika zadolženost iz preteklega obdobja.

Ugodni trendi prodaje pa niso bili pri vseh

proizvodih. Še vedno so veliki problemi pri prodaji vzmetnic. Proizvodnjo tega artikla so precej zmanjšali in prekvalificirali določeno število delavcev v tapetniško dejavnost.

Velik problem pa so tudi izredno visoke cene reprodukcijskih materialov, ki so daleč nad svetovnimi. Z domačimi materiali ni mogoče delati, zato so jih začeli na veliko uvažati. To pa seveda za naše razmere ni vzpodbudno. Praktično so prišli iz velikega izvoznika v velikega uvoznika.

Bodočnost Nove opreme pa je seveda v izvoznih dejavnostih. Že sedaj so izvozili od 40 do 45 % svojih proizvodov. Markovičevi ukrepi pa so posegli na to področje z negativnimi učinki. Precenjen dinar je slab izvozni stimulans in ga lahko primerjamo s tistim iz »najslabših časov« za izvoznike.

Tudi sama organiziranost tozda in Lesne ne vpliva ugodno na izboljšanje stanja, saj ne omogoča konkurenčnega nastopanja na trgu. Podjetje bremeni prevelika režija, ki vpliva na slabšo produktivnost. Razmišljanja in organizacija v tozdu so še skrajno obrtniška, čuti se odpor do sprememb, ki jih zahteva čas in proizvodnja, ki ima že industrijske razsežnosti. Negativno vplivajo na proizvodnjo

in odnose izredno neprimerni prostori: Nova oprema je edina tovarna, ki ni bila obnovljena v letih investicijske eksplozije v Lesni.

Neštete slabosti v tozdu in v Lesni poznajo in predvidevajo, da jih bodo v obdobju, ki je pred nami in omogoča veliko več in hitrejšo fleksibilne rešitve, lahko premagali.

V lesni in tozdu bo potrebno zmanjšati režijo. V bivših skupnih službah Lesne, v sedanjem poslovnem inženiringu je bil že narejen prvi korak v racionalizaciji, ker se je število delovnih mest zmanjšalo za 30 %. Zmanjšanje režijskih delavcev v Lesni ni enostavna poslovna poteza, vendar je nujna. Tehnološki višek delavcev v režijskih službah bodo poskušali omiliti s prekvalifikacijami in drugimi ukrepi.

V tozdu bodo zmanjšali število različnih proizvodov in vzporedno s tem povečali število kooperacij.

Tapetniška dejavnost je interesantna za zahod, vendar ne tako organizirana, kot je naša. S korenitimi organizacijskimi spremembami in s tem večjo produktivnostjo lahko pričakujejo tudi, da bo interesantna za sovlaganje domačih ali tujih partnerjev.

Ida Robnik

Rezultati razpisa za izboljšanje kvalitete v TIP Otiški vrh

V letu 1989 smo v TIP Otiški vrh s ciljem, da povečamo kvaliteto, predvideli različne ukrepe. Sektor za razvoj, tehnologijo in kontrolo kvalitete je med drugimi ukrepi za izboljšanje kvalitete ivernih plošč pripravil tudi razpis za najboljšo kvaliteto v tem letu.

Za ta ukrep smo se odločili predvsem zaradi kritične situacije pri prodaji ivernih plošč in tudi zaradi vedno večjih zahtev kupcev po kvalitativnih ploščah.

V zvezi s tem je bil sprejet sklep delavskega sveta, da se v januarju 1990 nagradi izmena, ki bo dosegla najboljše rezultate iz razpisa.

Pri določitvi najboljše kvalitete smo upoštevali naslednje kriterije:

- dosežene mehanske vrednosti ivernih plošč
- kvaliteto izza brusilke
- doseženi plan

Povprečje teh faktorjev smo izračunavali vsak mesec za vsako izmeno in ob koncu leta določili izmeno, ki je dosegla najboljši indeks po razpisanih kriterijih.

Najboljša izmena je bila stimulirana za 20 % osebnega dohodka na osnovno ocenitev, rezultati razpisa pa so bili naslednji:

1. B izmena — 106,6 %
2. C izmena — 105,7 %
3. D izmena — 105,7 %
4. A izmena — 104,7 %

Ta razpis je bil v lanskem letu izdelan za linijo surove iverne plošče, v letošnjem letu pa ga bomo razširili še na linijo končne obdelave ivernih plošč.

Simona Švab

Poslovođenje v Lesni

V novi organiziranosti Lesne, kjer so družbe dobile veliko večjo operativno samostojnost in so odgovorne za poslovanje, se je kolegij lesne industrije preoblikoval v poslovodni svet. Naloge tega organa so opredeljene v statutu Lesne.

Dne 16. 2. 1990 je bila pod predsedstvom v. d. direktorja Miroslava ČASA druga seja. Na kratko vam predstavljamo vsebino te seje:

Člani poslovnega sveta so se seznanili z realizirano prodajo v mesecu januarju. Dogovorili so se tudi o politiki prodajnih cen za nekatere izdelke. Razpravljali so o planu za leto 1990. Pri tem so se dogovorili še o nekaterih odprtih vprašanjih s področja reklame, izobraževanja in amortizacije. Bolj obširno so razpravljali o racionalizaciji poslovnega inženiringa. V tej organizacijski enoti bo prišlo do precejšnjega zmanjšanja števila zaposlenih (za 55 ljudi). Že s 1. 3. bo nekaj delavcev premeščenih v posamezne družbe, nekaj delavcev bodo prekvalificirali, za ostale pa bodo razpisali delovna mesta. Racionalizacijski ukrep bo pomenilo zmanjšanje števila osebnih vozil. Čim več službenih potovanj bodo opravili s privatnimi osebnimi avtomobili z nadomestilom za kilometrino.

Razpravljali so še o:

- kreditih, prilivih, terjatvah, obveznosti, obrestih,
- poslovnih ciljih družb in oblikovanju teamov za pravo programov,
- vrstnem redu izplačil osebnih dohodkov,
- uvozu, izvozu in stroških,
- reorganizaciji Nove opreme in sovlaganju v Žago Vuhred,
- odkupu deviznih dolgov.

Vir: zapisnik poslovodnega sveta
I. Robnik

Nov program pohištva v TP Pamečah

Razvojni oddelek poslovnega inženiringa Lesne že nekaj časa sodeluje s firmo TMF (organizacija za tehnologijo, marketing in finance) iz Ljubljane. Skupaj so razvili nov sistem pohištva M. Nov program pohištva bo prevzela tovarna pohištva Pameče, kjer so že izdelali prototipe.

Pohištvo M bo namenjeno opremi stanovanj. Ima oblikovne in konstrukcijske prednosti pred podobnimi programi in jih trenutno testirajo v TMF in na inštitutu Biotehnične fakultete v Ljubljani.

Proizvodnja omenjenega pohištva ne bo zahtevala bistvenih vlaganj v TP Pameče.

I. ROBNIK

ODGOVOR NA ČLANEK: HOTEL »MU«

V zadnji številki glasila VIHARNIK ste objavili članek Vide Dulerjeve, ki ste ga naslovlili HOTEL »MU«. Ker je po naši oceni v tem članku veliko netočnih in izmišljenih trditev, vas prosimo, da objavite prs članek, ki se nanaša za nekatere na sporno obnovo bivšega hleva v Plešivcu.

Ruševine hleva, ki je bil v lasti Koroške kmetijske zadruge Slovenj Gradec, je pred leti kupil Silvester Vrhovnik, ki je na začasnem delu v ZR Nemčiji, z namenom, da ga obnovi in reši propada. V obnovo je že do sedaj vložil veliko denarja. Ruševine je začel obnavljati pred tremi leti. Obnovljeno je celotno ostrežje, zabetonirana je betonska plošča, pozidani so vmesni nosilni zidovi. Za vsa dela, ki so bila opravljena si je pridobil soglasje upravnega organa Skupščine občine Slovenj Gradec, ki ga v odločbi zavezuje, da lahko objekt obnovi le toliko, da ne bo več propadel. V roku dveh let pa mora pridobiti gradbeno dovoljenje. Torej bo moral pridobiti vsa soglasja inšpekcijskih organov.

Delavci Turističnega društva Slovenj Gradec smo se z Vrhovnikom pogovarjali tudi o namembnosti tega objekta. Zagotovil je, da ne bo odprl ne hotela in ne gostinskega lokala. Nje-

govi načrti so jasni. Objekt bo služil izključno za delovna srečanja predstavnikov mesta München in Slovenj Gradca. V njem se bodo organizirala strokovna predavanja, simpoziji in podobno. To je brez dvoma zanimiva ponudba, ki je ne smemo zavrčiti. To je nova oblika izobraževanja, spoznavanja kulture drugih narodov, izmenjava mnenj na področju tehničnega inženiringa, saj bodo profesorji iz gimnazije München prihajali iz srednje šole tehnične smeri. Takšna oblika turističnega sodelovanja je povsod v svetu že stara oblika turističnih aktivnosti in ne razumemo, zakaj bi ga zavračali.

V svojem članku Vida Dulerjeva trdi, da v Plešivcu prihajajo in odhajajo tuji nekontrolirano. Tudi ta trditev je netočna. Skupina mladih, ki prihajajo v naše mesto dvakrat ali trikrat na leto, se oglasi pri Turističnem društvu Slovenj Gradec, kjer izpolnimo obrazec o prijavi in jih nato oddamo na postaji milice v Slovenj Gradcu. V našem arhivu so na razpolago kopije teh dokumentov.

»Ali bo objekt služil nekdanjemu namenu, presodite sami«, sprašuje ob objavljeni fotografiji v članku tov. Dulerjeva. Tudi mi se sprašujemo, kaj bi se zgodilo, če bi objekt služil prvot-

nemu namenu, kar bi pomenilo petdeset ali več glav živine. Ali ne bi ravno takšna dejavnost najbolj onesnaževala okolje in s tem tudi pitno vodo. Žal na fotografiji, ki je objavljena v zadnji številki glasila VIHARNIK, niso vidni vsi vikend objekti, ki so lepo skriti za krošnjami dreves ter vse od Molakovega vrha do Plešivca. In prav je tako, saj kraj kot je Plešivec, rabi življenje. Postavlja pa se drugo vprašanje, ali družine, ki koristijo vikende, ne onesnažujejo pitne vode. Nihče od lastnikov namreč ni poskrbel za čistilno napravo. To, da so vikendi bili zgrajeni pred sprejetjem občinskega odloka o varstvenih pasovih, ni garancija, da ne onesnažujejo. Silvester Vrhovnik se dobro zaveda, da bo potrebno zgraditi čistilno napravo, tako kot mu bo predpisano v odločbi upravnega organa. Sprašuje pa se, ali predpisi veljajo samo za njega. V zadnjih pogovorih, ki smo jih imeli z njim v mesecu januarju, je izrazil željo, da se dogovori z vsemi lastniki objektov v Plešivcu za enotno čistilno napravo. Prepričani smo, da je to prava rešitev.

Leto leto je leto evropskega turizma. Tudi Slovenci smo se z velikimi upanji vključili v to akcijo. Rdeča nit vseh prizadevanj v Sloveniji (Nadaljevanje na 5. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

ji je geslo: **TURIZEM SMO LJUDJE**. Tako najbrž misli velika večina ljudi. Žal pa tako ni bilo ob zadnjem obisku mladih iz Münchna, ki so v preteklem letu nekaj dni preživeli v Plešivcu. Nekateri lastniki vikendov, so jim jasno pokazali, da so nezaželeni. Zato smo mnjenja, da problem ni samo iz skrbi za čisto okolje, temveč prevladujejo osebni interesi posameznikov. Veseli smo ob podatku, da Uršljo goro vsako leto obišče več tisoč domačin in tujih turistov. Na pobočja Plešivca pogosto prihajajo lovci iz tujine in drugih delov Jugoslavije. Zato ne razumemo, zakaj naenkrat toliko prahu in negotovanja, če obišče Plešivce dvakrat na leto skupina mladih iz Münchna.

Prepričani smo, da članek pod naslovom **HOTEL »MU«** ni napisan v imenu vseh gozdarjev, saj si razvoj turizma v občini težko zamisljamo brez njih. In ni še tako daleč čas, ko smo bili ponosni na to, da so prav gozdarji zasluženo prejeli **TURISTIČNI NAGELJ**.

Za upravni odbor
Turističnega društva:
Vinko KLANČNIK

Dosežen je namen mojega članka v prejšnji številki **VIHARNIKA!** »Hotel »MU« je sprožil plaz besed in obljub o mednarodnih sodelovanjih, simpozijih itd. na visoki ravni (nad 1000 m po nadmorski višini in na nivoju Krambergerjevih predvolilnih shodov).

Občinski možje naj le pripravijo predloge za občinska priznanja, medobčinski inšpektorji pa naj opravijo svoj posel!

Takšne opozorilne table stojijo ob vstopu na vodozbirno področje slovenjgraškega vodovoda!

Ali le v okras okolju???

Ali pa smo nepismeni?

VIDA VRHNJAK-DULER

ŽIVLJENJE PRI BRANJELU NEKOČ IN DANES

Bilo mi je morda šest ali sedem let, ko me je krušna babica prvič vzela s seboj na njen rojstni dom, k **BRANJELU**, ki je že na Koroškem v ostriški fari. Tisti dve uri zmerne hoje, ki jo človek s koraki zmeri do tja, sta se mi zdeli cela večnost brez konca in kar naprej sem spraševal babico, če bova že kmalu tam. No, končno sva le prišla iz gozda na jaso, ko babica pravi: »Hišo že vidiva; še malo pa bova tam.« V hišo, ki je bila ovita z dolgim gankom, sva vstopila v vežo, kjer je naju objel gost dim, ki se je valil iz črne dimnice, kjer so kuhali.

V to veliko kuhinjo je babica šla pozdravit teto Lizo, kot so jo domači klicali. Mene je dim dušil in pekel v oči, da ničesar nisem videl. Pozdravit sva šla še strica Tomaža, ki je sedel v dnevni hiši za veliko mizo, ob stenah pa so bile postelje in omare. V tej hiši smo tudi večerjali, z velikimi žlicami, kakršnih še prej nisem imel v rokah. Kaj so se pogovarjali, se ne spominjam več. Ker je bilo postelj celo za domače premalo, so za naju po večerji prinesli otep slame, na katero so pognili laneno rjuho in odejo. Ker sem bil utrujen od dolge poti, sem kar hitro zaspal. S takim ležiščem je bil postrežen tudi vsakdo pri nas v zimskem času, če ga je zajela noč, poleti pa kar na skednju v senu. Šele drugo jutro sem ugotovil, zakaj se tako kadi. Kuhajo kar na odprtem ognjišču ob krušni peči. Pri nas pa so kuhali na velikem razmajanem štedilniku.

Drugo jutro sem imel priložnost opazovati, ko je pastir gnal ovce na pašo. Bilo jih je okoli štirideset, starejši možakar pa je gnal na pašo nad ducat goved; telički in voli pa so ostali v hlevu. Nekaj let pozneje sem ugotovil, da so pašniki, travniki in vsa polja v veliki strmini, zato je bilo delo zelo naporno za ljudi in živino, kar je potrdila tudi babica, kadar je obujala spomine na posamezna dela.

Za vprego in oranje smo imeli zmeraj po dva para volov. Kadar pa smo spomlad ali v jeseni vozili gnoj, smo najeli za vožnjo še sode ter večje število moških za nakladanje

gnoja in pomoč na njivi, eden je samo gnoj z žleščkopaval, dva pa sta na verige z pripetimi močnimi koli držala žlefe, da se niso prevrnile. Ženske pa so sproti trosile gnoj. V navadi je bilo, da so se v jeseni, ko so dnevi že krajši, zbrali furmani že kmalu po peti uri, in prvi je peljal na njivo še z lučjo. Če so bili pri vožnji gnoja zraven tudi nagajivi ljudje, so fantje na skrivaj naredili slamnatega ženina in ga zvečer z zadnjo furo peljali vriskajoč trosilji na njivo in bilo je smeha.

Zgodilo pa se je tudi, da so korajžna dekleta vrnila mlo za drago. Iz starih cunj, slame in lesenih opor so naredile čvrsto babo, jo med časom, ko so furmani večerjali, skrivaj privezale furmanu pod žlefe. Ko se je ta v temi z vprego vračal proti domu, so se noge te babe zatakale ob oviro in mu prevrnile žlefe. Ko je to opazil, je zarobantil, kaj za en hudič da mu je prevrnil žlefe. Pa je posvetil z vžigalnikom in videl, da so mu to zakuhala dekleta. Odvezal je babo, naravnal žlefe kot je treba, toda baba ni odrgel proč, ampak na vozilo in z njo ob priložnosti še koga prestrašil. S takimi in podobnimi potegavščinami, s šalami, pesmijo in vriskom so se oddolžili za teško delo in ostali so lepi spomini.

Nekoč sem vprašal babico zakaj, Branjelovi otroci kličejo starejša človeka stric in teta in ne dedek in babica. Pa mi je babica razložila: »Moj brat Tomaž se je zaljubil v Urhovo Katro s položne kmetije iz Mlak. Pa se je znašla neka hudobna klepetulja in rekla Urhovi materi, ali bo res dala svojo hčerko v tisto bregovje, kjer bi se še kože ubile. Ker ljubezen med njima še ni bila utrjena, so njeni starši Katro zlahka odvrnili od nameravane ženitve. To razočaranje je brata Tomaža tako potrla, da si ni več iskal neveste. K sreči je bratu gospodinjala sestra Liza, ki se zaradi bolehnosti ni hotela poročiti. Pozneje je Tomaž prepustil Branjelovo kmetijo nečaku Pe-

(Nadaljevanje na 6. strani)

Branjelovi leta 1939, desni fantič (leži) je Polde

tru in ženi Julijani, ki sta vzgojila tri fante in tri dekleta.

Po vojni se je Branjelova družina vrgla na prenavo poslopij, kar je pač bilo najbolj potrebno in v teh težkih časih in pogojih mogoče. Temeljito so preuredili staro hišo in vanjo napeljali lastno elektriko, sočasno pa nabavljali pripomočke, ki so jim lajšali delo na polju in doma. In k vsem tem uspehom so pripomogli marljivost, preudarnost, varčnost ter sloga v družini.

Ob vseh teh uspehih se je čas pomaknil za en rod naprej. Nova naslednika: Poldeta in Micko s tremi sinovi so čakala še večja vlaganja v razvoj in posodabljanje te bregovite kmetije. V te hribe sta bili speljani elektrika in cesta. Tako je bila dana možnost, da stroji zamenjajo težko delo ljudi in živine, mogoče je bilo graditi silose, gnojne jame, nove hiše.

Zgarana od trdega dela in zadovoljna nad uspehi bosta Polde in Micka lahko čez leto ali dve prepustila kmetijo sinu Ivanu in snahi

Manji, ki se kljub višji kmetijski izobrazbi niti v sedanjih časih ni ustrašila bregov. Še veliko osamljenih slovenskih kmečkih fantov bi potrebovalo taka korajžna dekleta.

To je utrinek iz življenja Branjelove kmetije, kjer je še pred pol stoletja v poletni vročini kosilo in želo na ducate koscev in žanjic, vmes pa so se slišale šale, smeh, vrskanje in pesem. Žal je to danes zamenjal ropot strojev.

Ludvik MORI

Branjelov Poldi, desno v sredini Branjelovo

Branjelov Ivan

KUD GOZDAR V LANSKEM LETU

Kulturno društvo GOZDAR že deset let deluje v okviru sindikata tozda Gozdarstvo Črna. Na svojem občnem zboru, 9. februarja letos, so člani društva analizirali delo posameznih sekcij v lanskem letu, sprejeli program dela za letošnje leto, se dogovorili o proslavi jubileja društva ter izvolili za predsednika KUD za leto 1990 Gorazda Mlinška, za njegovega namestnika pa Antona Kremzerja.

»Mnogo ljudi je že spoznalo, da ne moremo uresničevati ustvarjalnih, toplih medsebojnih človeških odnosov brez kulture, kot najglobjega in najširšega, trajnega, neodjenljivega procesa človečenja, dosti pa je še takih, ki do danes tega niso pripravljene sprejeti kot nujnost.« S temi besedami je začel svoje letno poročilo Tone Kajzer, dosedanji predsednik KUD Gozdar in še naprej razpre-

dal misli o današnji in jutrišnji kulturi. Dejal je, da v okoljih, v katerih živimo in delamo, še vse premalo storimo za razcvet kulture, za njeno ustrezno vrednotenje, da bi dosegla mesto, ki ji objektivno gre glede na njeno družbeno vlogo in pomen. Odgovorni v delovnih organizacijah se vse premalo zavedajo, kaj pomeni ljubiteljska kulturna dejavnost. Ta dejavnost razvija ustvarjalnost, širi obzorje, krog znancev in prijateljev, vzpodbuja sodelovanje in spoštovanje drugih, krepi vezi bratstva in tovarištva. To pomeni, da so tisti delavci in krajanji, ki pojejo, plešejo, igrajo celovite osebnosti, nosilci težnj po bolj človeških, plemenitejših odnosih v okolju, kjer živijo in delajo.

V okviru kulturnega društva Gozdar Črna delujejo: moški pevski zbor, sekcija diatoni-

Gorazd Mlinšek je po pregovaranju vseh članov prevzel funkcijo predsednika KUD

Občnega zbora se je udeležilo blizu 40 članov KUD

Predsednik KUD TONE KAJZER je zadovoljen predal funkcijo novemu predsedniku

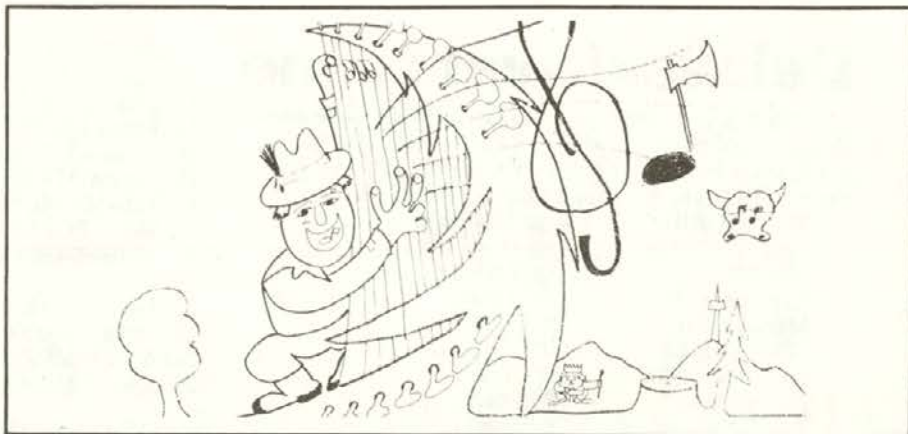
(Nadaljevanje s 6. strani)

čnih harmonikarjev, folklorna skupina in dramska skupina. V preteklem letu je društvo več časa namenilo folklorni skupini, ki v letu 1988 ni vadila in jo je bilo treba na novo organizirati. Skupina se je pomladila. Sedaj šteje 7 parov, ki jih uspešno vodi Slavko Rose. Predsednik sekcije Jože Zapečnik je v poročilu o delu sekcije dejal, da je skupina v lanskem letu opravila 910 vaj in dva nastopa.

Sekcija diatoničnih harmonikarjev je imela v lanskem letu 22 vaj in 8 nastopov. Približno toliko nastopov in 44 vaj pa je imel moški pevski zbor. Skupne nastope vseh sekcij je dopolnjevala dramska skupina z vezno besedo.

Ob poročilih predsednikov sekcij smo slišali tudi za probleme, ki so po svoje neznatni, vendar bo potrebno nekaj organizacijskih sprememb, nekaj dobre volje, razumevanja in seveda nekaj denarja, da jih bodo lahko rešili. Plesalci folklorne skupine bi radi imeli nove čevlje ali pa, da bi jim nekdo vsaj popravil stare, pevci bi želeli imeti nove obleke, postavili pa so tudi skromnejšo željo, da bi dobili vsaj nove srajce, harmonikarji pa imajo težave s članstvom — premalo jih je. Za oddaljene člane sekcij je problem prihod na vaje. To bodo poskusili rešiti s kombiniranimi prevozi in nadomestili za stroške prevozov.

Ugotavljali so še, da so bili premalo pozorni do vzdrževanja vezi z drugimi umetniškimi

skupinami. Sklenili so, da bodo ponovno vzpostavili stik s pevci iz Zavodnj in s kulturnim društvom Zarja iz Železne Kaple.

Za letošnje leto so sprejeli pester program dela. Nastopali bodo skozi vse leto ob raznih priložnostih in počastitvah pomembnih praznikov, osrednja prireditve pa bo ob koncu marca oz. v začetku aprila, ko bodo s samostojnim koncertom vseh sekcij počastili 10-letnico KUD.

Pred zaključkom uradnega dela občnega zbora so se zahvalili sindikatu tozda in direk-

torju tozda za razumevanje in podporo, močno pa so igrali Zvezo kulturnih organizacij Ravne, ki društvu ne nudi nikakršne strokovne niti finančne podpore, niti se njen predstavnik ne odzove vabilom.

Za novega predsednika društva so izvolili Gorazda Mlinška, za njegovega namestnika pa Alojza Kremzerja.

Uradni del so zaključila Zdovčeva dekleta, najmlajše članice društva, z ubranimi deklislimi glasovi.

Ida Robnik

UPRAVLJANJE IN SINDIKAT

FEBRUARSKA SEJA DELAVSKEGA SVETA LESNE

Delavski svet Lesne — lesno industrijskega podjetja Slovenj Gradec je na seji v začetku meseca februarja sprejel nekaj pomembnih sklepov. Potrdil je mezoorganizacijo vodstva Lesne in začasnno razporedil vodilne delavce, imenoval razpisne komisije za vodstvo Lesne in direktorje družb, delegate v skupščino družb, v.d. direktorja Žage Vuhred in komisijo za oddih in počitniške domove. Člani so bili seznanjeni tudi s potekom reorganizacije Lesne, o poslovnih problematiki, sprejeli so informacijo o delovnem času poslovnega inženiringa ter o termiskem planu izplačevanja osebnih dohodkov.

Delavski svet je imenoval vodilne delavce Lesne za dobo največ do 30. 6. 1990, oziroma do rednega razpisa in imenovanja. Za vršilce dolžnosti. Za glavnega direktorja LESNE je DS imenoval Miroslava ČASA, dipl. ing., za namestnika direktorja Mitjo HORVATA s polovičnim delovnim časom in za direktorja Marketinga Đura HARAMIJO, dipl. oec.

Za isto obdobje je delavski svet razporedil tudi ostale delavce v vodstvu LESNE: Silvo LEDINEK dipl. oec. na dela in naloge raziskovalec trženja, Bojano EPŠEK dipl. oec. na dela in naloge vodja planiranja, kontroling in revizija, Marto ŠTRUC, dipl. ing. les. za vodjo planiranja, Marijo GRABEC in Borisa VIRTICA na delovno mesto planiranje in Cvetko VERGLES, dipl. oec. za vodjo investicijsko-ekonomskih projektov. Istočasno je delavski svet Lesne namestil še tri delavce za nedoločen čas in sicer: Tilko PETRIČ v poslovni inženiring Lesne z enakim obsegom del, kot ga je imela do sedaj, Zmaga PARIŠA, dipl. ing. gozd. na dela in naloge notranje revizije poslovanja in skrb za opravljanje inventur s polovičnim delovnim časom v računovodstvu poslovnega inženiringa ter Alojza JEHARTA, oec. na dela organiziranje kooperacij in trženja s polovičnim delovnim časom v komercialni poslovnega inženiringa. V novi organizaciji LESNE se je bistveno spremenil tudi način upravljanja. Najvišji organ upravljanja družb je skupščina, v katero so enakopravno delegirani delavci Lesne na podlagi vloženih družbenih sredstev in predstavniki delavcev družb. Delavski svet je imenoval predstavnike Lesne kot delegate v skupščino družb:

v skupščino TIP Otiški vrh Đura HARAMIJO, dipl. oec., Cvetko VERGLES, dipl. oec. in Joža STRESA, dipl. ing.,

v skupščino ŽAGE MISLINJA Ivana LEKŠETA oec., iz GG Slovenj Gradec in Marto ŠTRUC, dipl. ing.,

v skupščino ŽAGE OTIŠKI VRH Draga JUHARJA iz GG Slovenj Gradec in Marto ŠTRUC, dipl. ing.,

v skupščino ŽAGE MUŠENIK Leopolda MORIJA, dipl. ing. gozd. iz GG Slovenj Gradec in Marto ŠTRUC, dipl. ing.,

v skupščino ŽAGE VUHRED Maksa SUŠKA, ing. gozd. iz GG Slovenj Gradec in Marto ŠTRUC, dipl. ing.,

v skupščino TOVARNE POHIŠTVA PREVALJE Bojano EPŠEK, dipl. oec., Đura HARAMIJO, dipl. oec., Joža STRESA, dipl. ing. in Petra PIRKMAIERJA,

v skupščino TOVARNE POHIŠTVA PAMEČE Cvetko VERGLES, dipl. oec., Silvo LEDINEK, dipl. oec., Danila RANCA dipl. ing. les. in Dušana DRETNIKA, dipl. ing.,

v skupščino TSP RADLJE—PODVELKA Zdenko ŠTANTA dipl. oec., Đura HARAMIJO, dipl. oec., Darka ŠTERNA, dipl. ing. in Joža STRESA, dipl. ing.

v skupščino TRGOVINA-INŽENIRING SLOVENJ GRADEC Antona KOVŠETA, ing. les., Bojano EPŠEK, dipl. oec., Zdenko ŠTANTA dipl. oec. in Bogomirja RUSA, oec.,

v skupščino POSLOVNI INŽENIRING SLOVENJ GRADEC Cvetko VERGLES, dipl. oec., Antona KOVŠETA, ing. les., Maksa VONČINO, dipl. ing. in Janka STANONIKA, dipl. ing.

NOVA OPREMA zaradi družbenega varstva še ni organizirana v družbo z omejeno odgovornostjo in posluje kot TOZD Nova oprema, je pa s svojimi delegati vključena v sedanji sestav delavskega sveta LESNE.

Na tej seji je delavski svet imenoval tudi v.d. direktorja Žage Vuhred Stojana GOBECA za dobo največ šestih mesecev oziroma do zasedbe tega mesta na osnovi razpisa.

Delavski svet je bil seznanjen s poslovnimi problematiko podjetja. Kot v drugih lesno-industrijskih podjetjih v Sloveniji je tudi v LESNI največji problem neplačevanje obveznosti. Tudi denarja je na trgu vedno manj in ga je vedno težje dobiti. Eden izmed perečih problemov je tudi izvoz. Tečaj dinarja, ki je bil postavljen sredi meseca decembra lani, je nerealen in negativno vpliva na izvoznike. Kljub temu pa v proizvodnji ni bistvenih problemov, saj so vse družbe, razen TSP Radlje—Podvelka dosegle plan proizvodnje v januarju.

V razpravi o poslovanju so delegati namenili največ besed Novi opremi. Zvedeli so, da se stanje izboljšuje, vendar bo potrebno popolnoma odpraviti notranje slabosti tozda, predvsem pa urediti poveza-vo med prodajo in naročniki.

Pomembna informacija, o kateri je bil seznanjen delavski svet, je tudi delovni čas, ki ga je s 1. 2. letos uvedla družba Poslovni inženiring LESNE. Od ponedeljka do petka bo delovni čas od 7. ali 8. ure (med 7. in 8. uro drseči delovni čas) do 15. oz. 16. ure in ob sredah do 17. oz. 18. ure. To je ukrep, ki bo tudi pripomogel k večji učinkovitosti dela. Pravilno izbran delovni čas je pomemben predvsem za izvoznike, ki se bodo vedno bolj vključevali v evropske integracije in poslovali s partnerji v inozemstvu, ki že imajo tak delovni čas. Delavski svet je priporočil tudi vsem ostalim družbam Lesne, da stopno preidejo na evropski delovni čas.

Iz zapisnika seje DS Lesna
Ida ROBNIK

Delavski svet Lesne

Na 1. seji delavskega sveta DO LESNA — lesnoin-dustrijskega podjetja, ki je bila v četrtek, dne 28. 12. 1989, je bil konstituiran novo izvoljen 25-članski delavski svet LESNE. Potrjeni so bili naslednji člani:

1. Mirko GORJUP	Žaga Mislinja
2. Edvard NAGLIČ	Žaga Otiški vrh
3. Ivan VOLER	Žaga Mušenik
4. Karel GOSAK	Žaga Vuhred
5. Marjan MEH	TIP Otiški vrh
6. Milan VOMER	TIP Otiški vrh
7. Ivica ANŽELAK	TIP Otiški vrh
8. Jože BEZJAK	TP Pameče
9. Zala ČASL	TP Pameče
10. Srečko TUČMAN	TP Pameče
11. Ludvik ŠTANDEKAR	TP Prevalje

12. Jože REPOTOČNIK	TP Prevalje
13. Peter POTOČNIK	TP Prevalje
14. Franc ZALOŽNIK	TSP Radlje—Podvelka
15. Franja LEDINEK	TSP Radlje—Podvelka
16. Zvonko ŠTELCER	TSP Radlje—Podvelka
17. Mira KOTNIK	Poslovni inženiring
18. Vida MAROŠEK	Poslovni inženiring
19. Simon ROŽEJ	Poslovni inženiring
20. Marjan GORNJAK	Trgovina—Inženiring
21. Boris PIKL	Trgovina—Inženiring
22. Jože PUŠNIK	Trgovina—Inženiring
23. Betka KRAJNC	Nova oprema
24. Adi PRIMOŽIČ	Nova oprema
25. Karel BRICMAN	Nova oprema

Marjan GORNJAK je bil imenovan za predsednika delavskega sveta LESNE, za njegovega namestnika pa Ivan VOLER.

NEKOLIKO BOLJ PODROBNO O KOLEKTIVNI POGODBI

Živimo v času temeljitih družbenih in gospodarskih prenov. Prenavljajo se in spreminjajo svoja imena skoraj vse DPO. Med zadnjimi, ki spreminjajo svoje ime, je tudi sindikat. Bodimo odkriti. Sedanji koncept zveze sindikatov oziroma njegov način organiziranja in delovanja je zastarel in ne ustreza času, v katerem živimo, zato je ta organizacija skoraj nesposobna uveljaviti posamične in skupinske interese svojih članov. Sindikati v večini delovnih organizacijah niso mogli zagotoviti samostojnosti, saj so vselej delovali pod okriljem vodilnih struktur. Sindikat mora pripadati le delavcem, drugače mu bodo delavci obrnili hrbet.

V tej prenovi sindikata in v pogojih tržnega gospodarstva pride do izraza tudi trg delovne sile. Tako se zaposlovanje, odpuščanje delavcev, organizacija in kontrola delovnega procesa, delovni čas, tehnološke spremembe, plače in sindikalne pravice delavcev urejajo s t. i. kolektivnimi pogodbami.

Kaj pa je kolektivna pogodba?

Kolektivna pogodba je dogovor, pogodba, ki ga podpiseta dve različni strani. To je na eni strani sindikat v imenu delavcev — delojemalcev, na drugi strani pa je stran kapitala — delodajalcev.

Kolektivnih pogodb je več vrst:

— okvirna, ki se sklepa na nivoju republike

- za področje posameznih dejavnosti
- za posamezna podjetja

V kolektivne pogodbe nižje ravni se ne prepisujejo določila pogodbe višje ravni.

V sindikatih so sprejeti naslednji elementi kolektivne pogodbe:

- sklenitev delovnega razmerja
- trajanje in razporejanje delovnega časa
- razporejanje delavcev
- odmor, počitki in dopust
- delovne obveznosti in odgovornosti delavcev
- samoupravljanje, soupravljanje in sodelovanje v upravljanju
- varstvo pri delu, varstvo materinstva in invalidnih oseb
- zagotavljanje pravic delavcev, katerih delo ni več potrebno
- osebni dohodki
- nadomestila osebnih dohodkov, dodatki
- sredstva neposredne skupne porabe
- materialni stroški
- reševanje sporov, arbitraža
- veljavnost kolektivnih pogodb

Vse napisano pa ne sme zasenčiti pogleda na osrčje kolektivnih pogodb, to je, da pri pogodbah gre tudi za kupoprodajno pogodbo o nakupu in prodaji delovne sile. Te pogodbe so nekaj tako novega, da obstaja nevarnost, da spregledamo priložnost, kako čim dražje prodati svojo lastno delovno silo. Pri tem mora svojo vlogo odigrati sindikat. Vendar ne tak sindikat kot ga imamo sedaj na našem gozdnem gospodarstvu. V tem sindikatu je še vse preveč starega — vse preveč deluje pod pokroviteljstvom vodstvene strukture. Tako bi prišlo do tega, da bi bila kolektivna pogodba, podpisana na podlagi vnaprejšnjega mnenja vodstvene strukture in tudi sindikata dejavnosti. Kolektivne pogodbe morajo biti podpisane v voljo in soglasjem vseh zaposlenih delavcev v borbi za položaj vsakega posameznega delavca (v okviru njegove izobraženosti).

Iz tega podpisovanja so izvzeti direktorji in delavci s posebnimi pooblastili, ki so zastopniki — podpisniki s strani kapitala (delodajalcev). (Kar naenkrat ti niso več delavci kot do sedaj po Kardelju. Ne vem zakaj?).

Kolektivna pogodba ne sme postati eden izmed vzvodov, s katerim bi se vodstveni skušali znebiti svojih lastnih proizvodov; to je odvečnih delavcev. Za te se mora najti prekvalifikacija ali pa notranja prerazporeditev. Iskati moramo tudi notranje rezerve (zmanjševanje materialnih stroškov, upokojitve tistih, ki izpolnjujejo pogoje...).

Opozoriti je treba, da ne kaže hiteti pri podpisovanju kolektivnih pogodb. Treba je

vse proučiti in seveda temeljito pretehtati. Preteklost nas uči in opozarja, da so bližnjice včasih sporne. Voluntaristični pristop in pogoste napake v vodstvih sindikata v preteklosti nas opozarjata, da jih ne kaže v bodočnosti ponavljati. Določiti je treba več podpisnikov, ki bodo zastopali interese delavcev po območjih TOZD (po dolinah).

Sklep — zaključek

1. Sindikat (uradni sindikat) kakršen je obstajal in deloma še obstaja, je preveč kompromitiran in celo neligitimen, da bi imel pravico sklepati kolektivno pogodbo v imenu delavcev. Ustanoviti se mora avtonomen svobodni sindikat.

2. Nihče nas v našem imenu ne sme prodajati. Če smo si že izborili pravico, da se prodajamo, se bomo sami, in ne po cenah, ki nam jih bo določal nekdo drug. Če bo kakšen sindikat podpisoval kolektivne pogodbe v našem imenu, potem bo to naš avtonomni neodvisni sindikat, ki si ga bomo sami organizirali in ne vodstvene strukture.

3. Sindikat oz. vodstvo svobodnega sindikata moramo izbirati na podlagi programa, katerega predložijo posamezni kandidati. Kandidat, ki predloži najboljši program (to presodi članstvo sindikata in ne predsedniki posameznih sindikatov po TOZD) naj postane predsednik tega sindikata. V programu pa morajo biti zajete vse dejavnosti sindikata in pa seveda vsi elementi kolektivne pogodbe.

Vlado Planinšek

Peka kruha pri Jakopinu

Volitve 1990

Konec minulega leta smo v Sloveniji sprejeli novo volilno zakonodajo in z njo na novo uredili volilne postopke. Tokratne volitve v zbor skupščin na zveznem, republiškem in občinskem nivoju bodo v marsičem drugačne od dosedanjih. Volitve bodo SVOBODNE, TAJNE, DEMOKRATičNE IN NEPOSREDNE. Prav zato bodo volilni postopki zapleteni in tehnično bolj zahtevni.

KDO LAHKO VOLI

Pravico, da voli ima občan, ki je do volitev izpolnil 18 let in je sposoben opravila ter ima stalno prebivališče na območju volilne enote (na primer: za zbor krajevnih skupnosti voli v tisti krajevni skupnosti, kjer ima stalno prebivališče). V zbor združenega dela lahko volijo delavci v podjetju, kjer delajo (tudi tisti, ki so zaposleni za določen čas), delovni ljudje v samostojnih poklicih in kmetje, ki so dopolnili 15 let. V zbor združenega dela lahko volijo samo tisti kmetje, ki so pokojninsko-invalidsko zavarovani po zakonu in niso upokojeni.

KOGA IN KDAJ BOMO VOLILI

Spomladanske volitve bodo potekale trikrat.

V NEDELJO, 8. aprila bomo volili: člane in predsednika predsedstva Slovenije, delegata za zvezni zbor, delegata za zbor občin republiške skupščine, delegate za družbenopolitični zbor republiške skupščine in delegate s področja kmetijstva za zbor združenega dela v občini in republiko.

V ČETRTEK, 12. aprila bomo volili v delovnih organizacijah delegate za zbor združenega dela republiške in občinske skupščine.

V NEDELJO, 22. aprila bomo volili: delegate v zbor krajevnih skupnosti in delegate v družbenopolitični zbor občinske skupščine. Če ne bodo na volitvah 8. aprila dobili potrebnega števila glasov pa bomo še enkrat volili člane predsedstva in predsednika predsedstva Slovenije in delegata v zbor občin republiške skupščine. To bo tako imenovani drugi krog volitev.

KAKO BOMO VOLILI

Volilna pravica

Pravico, da voli, ima vsak, ki je vpisan v volilnem imeniku. Tisti, ki ga ni na seznamu volilnega imenika, lahko na določenem volišču voli le, če si pridobi potrdilo upravnega organa, da je vpisan kot volilec za območje volišča, na katerem želi glasovati. V delovni organizaciji pa lahko voli na posameznem volišču tudi, če ni vpisan v volilni imenik, če predloži osebno izkaznico in potrjeno zdravstveno izkaznico.

Nikomur, ki mu je po zakonu dana pravica, da voli, glasovanje ne sme biti preprečeno. Prav tako pa ne more biti nihče prisiljen v glasovanje.

KAKŠNE BODO VOLITVE

Volitve bodo tajne, zato bodo volišča urejena tako, da se bo lahko vsak volilec prosto odločal oziroma volil kandidate. Nihče ga pri odločitvi ne sme ovirati. Za zakonitost dela bo na volišču skrbel volilni odbor, ki ga imenuje občinska volilna komisija.

Na volišču je prepovedana kakršnakoli agitacija in propaganda. Na volišču mora biti razgrnjen ali izobešen seznam kandidatov, o katerih se glasuje. Glasovanje bo potekalo od 7. do 19. ure. Če pa so glasovali že vsi volilci — vpisani v volilni imenik, se lahko volišče zapre tudi že prej.

NAČIN GLASOVANJA

Vsak volilec bo obveščen, na katerem volišču bo lahko glasoval. Ko pride volilec na volišče, pove volilnemu odboru svoje ime in priimek in po potrebi tudi bivališče. Člani volilnega odbora volilcu pojasnijo, kako je treba voliti. Na njegovo zahtevo, mu to še enkrat ponovijo. Nihče ne sme vplivati na volilčev odločitev oziroma ga usmerjati, za koga naj glasuje. Volilec, ki zaradi okvar ali nepismenosti ne bi mogel glasovati sam, lahko pripelje na volišče osebo, ki mu pomaga izpolniti oziroma oddati glasovalni listič. Vsi tisti, ki na dan volitev niso v kraju stalnega bivališča zaradi služenja vojaškega roka ali vojaških vaj, imajo pravico glasovati po pošti v volilni enoti, v kateri je njihovo stalno prebivališče. Po pošti lahko glasujejo tudi oskrbovanci domov za ostarele, če nimajo v domu stalnega bivališča. Glasovanje po pošti se opravi pred dnem, ki je določen z razpisom kot dan glasovanja.

KDAJ JE GLASOVNICA VELJAVNA ALI NEVELJAVNA

Volilec lahko glasuje samo za toliko kandidatov, kolikor se jih voli v posamezni volilni enoti in to samo za tiste, ki so napisani na glasovnici.

Dopisovanje novih imen na glasovnico ni dovoljeno. Takšna glasovnica je neveljavna. Neveljavna je tudi glasovnica, če volilec glasuje za več kandidatov, kot se jih v volilni enoti voli.

GLASOVANJE ZA DRUŽBENOPOLITIČNI ZBOR

Glasovnica za družbenopolitični zbor se bo razlikovala od ostalih, ker bodo na njej liste kandidatov, ki jih bodo določile posamezne stranke.

1. Volilec bo lahko glasoval za listo kot celoto. To bo storil tako, da bo zaznamoval okence ob imenu liste. To bo pomenilo, da glasuje za vse kandidate, ki so napisani pod imenom liste.

2. Volilec lahko glasuje tudi za posamezne kandidate na več listah. To bo storil tako, a bo obkrožil zaporedno število kandidata. V tem primeru lahko obkroži toliko kandidatov, kolikor se jih voli v družbenopolitični zbor (za občino Slovenj Gradec največ 15). Če bo obkrožil večje število kandidatov bo glasovnica neveljavna.

OBNAŠANJE NA VOLIŠČU

Ko volilec izpolni glasovnico, jih odda v ustrezne glasovalne skrinjice in odide z volišča. Predsednik volilnega odbora lahko vsakogar, ki moti red, odstrani z volišča, kar se vpiše v zapisnik.

Na volišču so lahko navzoči predstavniki (zaupniki) posameznega kandidata oziroma kandidatnih list in spremljajo potek dela volilnega odbora.

Ali smo drugačni

Le glejte me, ljudje, le glejte!

Na meni je nekaj, kar nima vsak.

Le glejte me!

In si oglejte svojo podobo, ko bodo tudi vam rekli ljudje invalid

(Ljubica Jančar)

Prva spomladanska nedelja. Letos je petindvajsetega marca. Vrata v pomlad so odprta. Za mednarodni dan invalidov je imenovana. Odprimo še mi vrata v naša srca. Reševanje problemov invalidskega varstva je pomemben preizkusni kamen naše humanosti. (Program SZ Slovenije)

Spomnimo se na ta dan našega zdravja in spoznajmo kakšen privilegij imamo, ko lahko hodimo, vidimo, slišimo... Dostopni so nam vrhovi gora, plavamo lahko v morju, smučamo, plešemo,...

Zastarela tehnologija, nespoštovanje predpisov o zaščiti na delu in v prometu, nezdravo okolje, zrak, voda, pesticidi v kmetijstvu.

Ustvarjamo pogoje za invalidnost že pred rojstvom. Težave, tegobe, stiske, ki spremljajo invalida, pa zdravi poskušamo razumeti, doživlja pa jih v vseh funkcionalnih in socialnih dimenzijah le invalid.

Morda smo invalidi na zunaj drugačni. Vendar smo ljudje kot vi s svojimi zahtevami, potrebami, dnevnimi stiskami. Vemo, da ne smemo nikdar izgubiti hrabrosti in se moramo spoprijeti z življenjem, kakršno je.

Treba je pozabiti, da smo drugačni.

JURE ŠUMEČNIK

NEZNANA INVALIDKA — ZNANA USODA

Rojena je bila v siromaštvu. Žalovala je, ker ni mogla v vinograd, na njivo, vrtove.

Drugi otroci so se igrali, skakali, plezali po drevju.

Osnovno šolo je naredila v bolniški postelji.

Namesto tega, kar je želela, je postala krojačica.

Zavidala je zdravim otrokom, ki so tekali, skakali, ker se je sama komaj premikala.

Živela je mlado življenje v invalidskem vozičku, gledala kako teče življenje in v katerem ne sodeluje.

Domišljija ji je pomagala, da je potovala v svet sanj.

Učila se je pridno, končala osnovno šolo, bila je odlična učenka, toda...

V tovarni je dobila lažje delo, imela je iste norme in iste izmene kot zdrave delavke.

Invalidska upokožitev, mala penzija, življenjski minimum...

Veliko je prejkala in obšla mnogo pragov, da je dobila stanovanje s stopnicami, kjer težko prihaja do svojega praga.

JURE ŠUMEČNIK

Naš upokojenec Minči

Na zadnjo januarsko nedeljo letos, smo v ožjem družinskem krogu prekrstili Dominika SEKOLOVNICA iz skupinovodje v upokojenca pri TOK Radlje. Iztekla so se leta polne delovne dobe, ki si jih je nabiral po kobanskih in pohorskih gozdovih.

Dominiku je zibka stekla pri Raspotniku na Mlakah 30. 7. 1935 v najemniški družini. Čez nekaj let se je preselila k Modreju na Pernice, kjer je Minči, kakor ga vsi kličemo, odraščal med vojno vihro ob pastirovanju. Trda povojna leta so zahtevala veliko trdega dela od vseh podeželskih ljudi, tudi otrok, in tako je moral Minči že zelo zgodaj prijeti za vsako delo. Še preden je odložil šolsko torbo, so ga že jemali starejši možakarji s seboj v gozd, da jim je pomagal vleči ročno žago, zlagati steljo ali drva. Da je bil kakšen dinar pri hiši, sta se spočetka z bratranec Tevžem zaposlila sezonsko, nato pa leta 1953 redno pri takratni KZ Gortina.

Po odsluženju vojaščine sta s Tevžem za dve leti poskusila rudarsko življenje v rudniku Žerjav, a sta kmalu spoznala, da njima delo v gozdu bolj ustreza, čeprav v trdih vremenskih razmerah. Priključila sta se gozdno gojitveni skupini pri gozdarskem obratu Radlje, kjer sta opravila tudi krajši tečaj kvalifikacije za to opravilo. Novo ustanovljeni TOK Radlje je pred trinajstimi leti Dominiku zaupal naloge skupinovodje ter kombi za prevoz delavcev po razkropljenih deloviščih širom kobanskih in tudi pohorskih gozdov. Ob vodenju skupine je tudi sam prijel za vsako delo in s sodelavci so se dobro razumeli, le težko bi našel človeka, ki se mu je Minči zameril.

Minči in Cencka ob slavlju

Za volanom je prevozil na tisoče kilometrov makadama brez karambola. Sodelavci so se počutili varni, tudi vsi ostareli, ki smo v dolini iskali zdravniško pomoč, in nas je Minči spotoma vzel v svoj kombi, kakor tudi tista mladež, ki je po osnovni šoli nadaljevala šolanje v dolini, in zanjo ni bil oskrbljen poseben prevoz. Za vse te »prekrške« pa je vestno skrbel za vozilo in sproti sam odpravljaj manjše okvare, ki jim je bil kos ter skrbno vzdrževal red in čistočo vozila.

Pred tremi desetletji si je ustvaril tudi družino, izvoljenko si je izbral v domačem kraju in to Mežnarjevo hčerko Cencko, ki je v šali povedala, da ni zaman prosila farnega zaveznika za dobrega moža. Na koščku Modrijeve parcele sta si pred dvajsetimi leti zgradila skromen in topel domek. Tu so odraščali njeni trije otroci: sin in dve hčerki, vsi pa kot najlepšo dediščino ohranjajo vse dobre lastnosti svojih staršev.

Kakor prej po opravljenem sihtu Minči tudi sedaj v penziji ne more mirovati, vedno je pripravljen pomagati vsakemu v stiski in kar težko mu je bilo, če ne bi mogel ustreči. Kakor vedno pa je rad postregel tudi s humorjem.

Minči! V imenu TOK Radlje, sodelavcev ter vseh, ki te poznamo, ti kličemo še na mnoga zdrava in srečna leta.

Ludvik MORI

Jože Kefer 80-letnik

Jože KEFER, iz obrobja Mute, bo marca letos dopolnil osemdeset let. Čas, ki mu je ostal po opravljenem delu v tovarni in še sedaj, ko je v pokoju, pridno izkoristi za popravilo stare obutve in za izdelovanje cokel. V življenju jih je naredil že več sto parov.

Lani, ko je bilo delo zunaj, mu je na pluhu za obsekavanje cokel zrastle čudovito velika in lepa goba v obliki cveta vrtnice.

Jožetu želimo ob jubileju še veliko zdravih in srečnih let.

Ludvik MORI

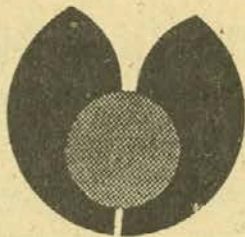
Krambergerjev nastop v Slovenj Gradcu

Ko je dobrotnik iz Negove prišel v Slovenj Gradec na predvolilni nastop kot kandidat za očeta slovenskega naroda in, ko je predstavil svoj program, je Slovenjgradčanom najprej obljubil, da bo ponovno zgradil železniško progo Dravograd—Velenje in bo lahko spet vlak vozil po Mislinjski dolini. Ko pa bo izbral ministre, bo pa zagotovo izbral za ministra za kulturo Jožeta Tisnikarja. Nasploh bo poskrbel, da bodo ljudje lepše in boljše živeli. Take obljube so gotovo razveseljive.

F. JURAC

**KOROŠKA KMETIJSKA
ZADRUGA, n. sub. o
SLOVENJ GRADEC**
**KOROŠKA ZADRUŽNA
HRANILNO KREDITNA
SLUŽBA, n. sub. o
SLOVENJ GRADEC**

PRILOGA ZA KMETIJSTVO

PRILOGA ZA KMETIJSTVO izhaja mesečno. Prilogo izdaja KKZ Slovenj Gradec in KZ HKS Slovenj Gradec in je sestavni del Viharnika.

Ureja uredniški odbor. Glavna urednika Rok Gorenšek in Jože Krevh.

Naslov: KKZ Slovenj Gradec, Celjska cesta 7, Uredništvo priloge za kmetijstvo, telefon 842-341.

Tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1990.

LETO VIII — ŠTEVILKA 3

MAREC 1990

POŠTINA PLAČANA

O bodoči zadrugi

Drugačna organiziranost kmetijstva je ponovno postala aktualna tema razgovorov v vseh sredinah, ki so povezane s kmetijsko problematiko. Osnove za preobrazbo zadrugištva so namreč dane z zakonom o zadrugah, ki ga je 17. januarja 1990 sprejela Skupščina SFRJ. Ta zakon pa nalaga obstoječim zadrugišnim organizacijam, da se do konca leta 1990 organizirajo in uskladijo svoje samoupravne akte z novim zakonom.

Glede na določila novega zakona in ob dejstvu, da se bodo v mesecu marcu na zborih kmetov tudi pojavljala vprašanja o prenovi zadrugištva, je strokovni kolegij o prenovi zadrugištva KKZ na svojem delovnem sestanku dne 26. 2. 1990 izoblikoval stališča in usmeritve za bodočo organiziranje in delovanje zadrug.

Kolegij pri tem izhaja iz že znanih stališč, sprejetih na seji Medzadrugišnega sveta v mesecu januarju 1989, nadalje sklepov ZS TZO in delavskega sveta TOZD MESNINA v decembru 1988 ter določil zakona o zadrugah in zakona o podjetjih.

Zadruga mora resnično postati prostovoljna organizacija zadrugišnikov, ki bodo uresničevali s skupnim poslovanjem ekonomske interese oziroma izboljševali svoj družbeno ekonomski položaj in samostojno odločali o skupnih vprašanjih. V ta namen je potrebno ob dani liberalizaciji oziroma sprostitev opravljanja dejavnosti, razširiti dejavnost in sicer na področje, ki bo v interesu kmeta in sicer iz vidika, da bo svoje potrebe v celoti zadovoljeval v okviru ene organizacije. Predlaga se razširitev dejavnosti na gojitev, varstvo in izkoriščanje gozdov, ki so v zasebni lasti ter prodajanje lesa in drugih gozdnih proizvodov. Dograditi je potrebno že registrirano dejavnost za kmetijske storitve, za živinorejo, ki zajema opravljanje rodovniške službe, varstvo, zdravljenje, umetno oplojevanje in druge veterinarske storitve. Razvijati je

potrebno vse vrste dopolnilnih dejavnosti na kmetiji. Razširitev in prilagajanje dejavnosti je osnova za razvoj družinske kmetije.

Nadalje se predlaga, da se ponovno uvedejo članski deleži, pri tem pa je potrebno poiskati ustrezno obliko in višino. Z uvedbo deležev bo vzpostavljena materialna odgovornost vsakega člana, ki bo prostovoljno pristopil v zadrugo. S tem bodo dani pogoji za uveljavljanje upravljanja ustanoviteljev zadrug, udeležbe pri dobičku, prevzemanja rizika, stopnja odgovornosti in vrnitvi sredstev.

Glede oblike zadrugišnega organiziranja je kolegij mnenja, da je območje posamezne družbeno-politične skupnosti (občine) najbolj primerna organizacijska oblika in ekonomska enota za organiziranje nove zadrug, v kateri bo lahko vsak zadrugišnik zadovoljeval svoje poslovne in upravljalne potrebe. Predlaga se tudi, da v okviru zadrug v bodoče še deluje družbeni sektor kmetijstva, oziroma vsaj za čas, ko bo znana razmejitev lastniških odnosov.

Za TOZD »MESNINA« se predlaga, da se preoblikuje v podjetje v družbeni lastnini. Sedanja povezanost tega TOZD v KKZ oziroma njenimi TZO in še nadaljna soodvisnost pa narekuje ustanovitev delniške družbe, kjer bi se samostojne zadrug pojavljale kot delničarji oziroma družabniki, ki bi na podlagi vloženih sredstev (že priznanih) bile udeležene na dobičku.

Pri organiziranju bo potrebno proučiti obliko povezanosti kmetijstva na nivoju regije. Skupne službe na način kot smo sedaj po novi zakonodaji ne moremo delovati. Treba bo poiskati pravno organizacijsko obliko združevanja, ki bo v skupnem interesu zadrug in »MESNINE«. Ta povezanost bi naj bila zaradi usklajevanja skupnega nastopa na trgu oziroma proti tretjim partnerjem ter delovnega in strokovnega povezovanja zaradi skupne-

ga opravljanja določenih poslov, za katere se da ugotoviti, da je skupnejše delovanje racionalnejše, kvalitetnejše in cenejše. Posebej pa je potrebno tudi razmisliti okrog kapitalnega združevanja.

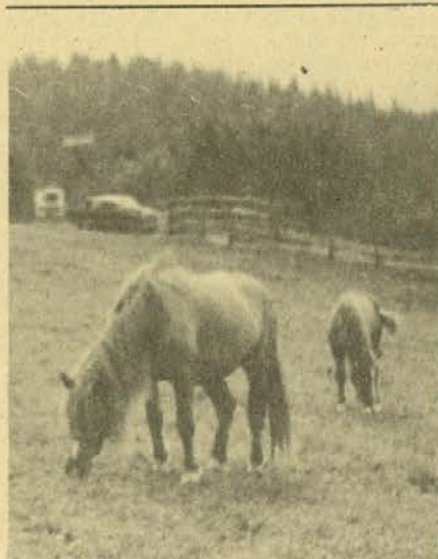
Iz stališč kolegija je zaznati, da se zavzema za ustanovitev kmetijsko-gozdarske zadrug, kar v razgovorih poudarja tudi večina kmetov.

Strokovni kolegij ugotavlja, da so z zakonom o zadrugah dani pogoji prilagajanja nove organiziranosti, čeprav republika Slovenija obljublja o tem še poseben zakon. Kdaj bo ta sprejet, se še ne ve. Verjetno pa ne more biti bistveno drugačen od zveznega. Zato se predlaga, da se k reorganiziranju pristopi že sedaj.

Seveda pa bo o tem izoblikovano dokončno stališče po zborih kmetov, kjer bodo verjetno dani še dodatni predlogi in pobude za organiziranje. Mnenje kolegija je, da naj organiziranost oziroma obliko dokončno predlagajo kmetje. Naloga strokovnih delavcev pa je, da njihove pobude realizirajo v praksi.

Vodja splošnega sektorja
KREVIH Jože, iur.

P. S.: Člapek je v prilogi kmetijstva objavljen po zborih kmetov, vendar smatram, da je prav tako aktualen, saj se vsi kmetje ne udeležijo zborov, zanimalo pa bo verjetno tudi ostale bralce.

Kmetijski pospeševalni program

Slovenski kmetijski pospeševalni program ali »program pospeševanja tržna proizvodnja hrane 1990« (skupaj z »navodili za uveljavljanje sredstev«) je objavljen v Uradnem listu SRS, številki 2/90 in v »Kmečkem glasu« z dne 14. 2. 1990; kmetijstvu pa nakazuje izboljšave in obnem potruje, da v tej panogi dejavnosti tudi v preteklosti ni bilo vse slabo. Iz njega je razvidno, kaj bomo v Sloveniji v prihodnjih letih podpirali in česa ne. Obstaja težnja po drugačni strukturi, kjer vidimo svoje mesto tudi v koroški pokrajini, predvsem pa obstaja želja, da bi se v bodoče uveljavilo čimveč »družinskih kmetij«, ki bi bile sposobne živeti zgolj s kmetijsko dejavnostjo. Glede na naše proizvodne razmere (malo ravninske zemlje) pa smo še posebej veseli, saj je dan s programom velik poudarek prav območjem s težjimi — omejenimi pridelovalnimi pogoji — možnostmi, prav tako pa tudi ni več ločevanja med zasebnim in družbenim sektorjem lastništva.

Učinkovitost pridelave je še vedno slaba kljub temu, da so intervencije-vzpodbude in sredstva za pospeševalno službo v Sloveniji že skoraj na evropski ravni. Vendar je tam hrane dovolj, pri nas pa je še vedno primanjkuje, ali pa je predraga. Zato si bomo seveda organizatorji pridelave tudi v bodoče prizadevali dosegati strukturo in obseg proizvodnje, ki bo kmetu zagotavljala ekonomičnost, za kar pa morajo biti seveda motivirani, svetovalci pa ustrezno usposobljeni. In zakaj se ne bi ukvarjali malo več še s poljedelstvom, saj je odvisnost živinoreje od drugod vse večja in dražja!

Cilji programa so torej prestrukturiranje proizvodnje, večje kmetije, učinkovita proizvodnja — nacionalno deficitarna in ekološko čistejša, naseljena krajina in izenačevanje pogojev gospodarjenja.

Program je obsežen in zajema interese vse Slovenije, ki so glede na pridelovalne pogoje zelo različni, zato bralcem posredujemo le del, ki je regijsko najbolj zanimiv in pomemben za vse kooperante, saj so spodbude po večini vezane na izpolnjevanje pogodbenih obveznosti oddaje tržnih viškov zadržni organizaciji, nadzor med uporabo sredstev pa bo opravljala kmetijska inšpekcija. Neopravičeno pridobljena sredstva bo namreč potrebno vračati skupaj z obrestmi.

O namenih ukrepov, pogojih za pridobitev sredstev, višini regresov, načinih in času vlaganja zahtevkov ter vrednostnih sredstev v tej prilogi podrobneje torej ni možno obravnavati, ampak le informativno.

ŽIVINOREJA

Obnova črede plemenskih krav

Regres znaša 4.000,00 din na žival. Pogoj je A kontrola znano poreklo in ocena selekcijske službe v skladu s selekcijskim programom.

Priraja govejega mesa v gorsko-višinskih območjih

Premija znaša 4,40 din na kg mesa. Pri junčih mora biti pridobljenih najmanj 275 kg in pri junicah 240 kg mesa. Teža posameznih živali ne sme biti manjša od 230 in 200 kg.

Priraja mleka

Premija znaša 0,37 din za 1, kar je srednja vrednost, sicer pa za nižinsko območje 0,16, hribovsko 0,56, gorsko višinsko pa 0,80 din. Poglavitni pogoji so kakovost v skladu s predpisi (kislost in zdravje živali).

Pokrivanje razlike v ceni mleka — kompenzacija

Višina bo določena sproti. Pogoj so isti kot

za prirajo mleka. Izplačana pa bo le za neoporečno mleko.

Zavarovanje plemenskih živali

Regres za plemenske krave in breje telice znaša 300,00 din, za plemenske bike 720,00 din. Pogoj je A kontrola. Plemenska krava mora biti zavarovana v vrednosti najmanj 7.200,00 din. Rejec prispeva 50 % stroškov vsakokratne zdravstvene storitve.

Koncentracija priraje mesa in mleka — podpora

Sredstva so namenjena podpori vlaganj v nove gradnje in rekonstrukcije hlevov za krave, pitance in kombinirane hleve; pri novih gradnjah tudi za spremljevalne objekte. Minimalno število stojišč je 8 za krave in 15 za pitance; v nižini 15 in 30 GVŽ, pri kombiniranih hlevih pa 5 krav in 10 pitancev ali 10 + GVŽ (1 GVŽ = 500 kg). Povečanje proizvodnje mora biti najmanj 25 %, pri vlaganjih v rekonstrukcijo pa 10 %.

Praščereja, plemenske živali — regres:

mładice — ne breje (100 kg) 947,50 din

mładice — breje (130 kg) 1.875,50 din

merjasci — od 4.013,00 do 5.800,00 din

Predvsem morajo biti živali vzrejene v selekcijskih farmah in rejčkih središčih; zagotovljena mora biti njihova plemenska vrednost.

Reja drobnice, plemenske živali — regres — premija

Za plemenske samice je 600,00 din

Za plemenske samce je 2.400,00 din

Najpomembnejše je znano poreklo in licenca plemenjaka ter pregled pristojne veterinarske službe.

Razvoj mlečne in mesne reje drobnice — podpora

Namen je povečati tržno prirajo mesa in mleka drobnice na večjih proizvodnih enotah, predvsem na hribovskih in gorskih območjih. Sredstva so namenjena podpori vlaganj v nove gradnje in rekonstrukcije hlevov ter spremljevalnih objektov.

RASTLINSKA PROIZVODNJA

Semenska pšenica in rži: regres znaša 0,966 din na kg.

Pridelava pšenice in rži: premija znaša 0,20 din na kg.

Namen je zagotoviti uporabo kakovostnega semena in spodbujati večjo tržno pridelavo žit.

Razvoj dopolnilnih dejavnosti na kmetijah

Podpora znaša 20 % delež od predračunske oziroma tržne vrednosti vlaganja.

Namen ukrepa je omogočiti kmečkemu gospodarstvu dopolnilni vir dohodka ter zagotoviti boljši ekonomski položaj kmetij z omejenimi možnostmi kmetovanja.

Sredstva so namenjena vlaganjem v izgradnjo ali prenovu bivalnih prostorov za kmečki turizem, izgradnjo ali obnovo objektov in nakup opreme za razne vrste dopolnilnega dela na domu (domača obrt, predelava pridelkov, obdelava lesa), objektov za rejo malih živali, okrasnih rastlin, sadik in semen. Pogoj je, da sta na takem posestvu zaposlena najmanj dva človeka.

Poleg tega obravnava program tudi nadomestilo obresti od kreditov HKS (regres), tečajne razlike (regres) in obresti za nove najete investicijske kredite (regres). Namen teh ukrepov je nadomestiti del obresti od kreditov odobrenih za investicije kmetov iz sredstev HKS, kritje tečajnih razlik pri kreditih MBOR in dopolnitev vseh ukrepov za podporo investicijskih vlaganj v proizvodne objekte za hitrejšo aktiviranje proizvodnje.

Jože KONEČNIK

SPOŠTOVANE MATERE, ŽENE IN DEKLETA!

Po enem letu se je kolo časa za trenutek spet ustavilo ob 8. marcu. To je dan katerega praznujejo žene, matere in dekleta, čeprav ne tako kot bi si to želele in zaslužile.

Beseda MATI: Samo štiri kratke črke, vendar v njih začetimo neko toplino, ljubezen in sočutje, nežnost in varno zavetje kot nikjer drugje. Mati, žena, delavka in uslužbenka, gospodinja in kmetica: Občudujemo te, kako zmoreš toliko truda in skrbi v vsakdanjem

KMETJE IN SO

V vseh socialističnih deželah Vzhodne Evrope so v teku velike družbene spremembe. Komunisti se odpovedujejo vodilni vlogi, z uvedbo večstrankarskega sistema prehajajo na politični pluralizem.

Ta proces demokratizacije se je začel tudi pri nas. Ustanavljajo se številne stranke, ki bodo v bodoče zastopane v slovenskem parlamentu in na občinah.

Slovenska kmečka zveza je bila ustanovljena med prvimi. S svojim programom namerala prekiniti z dosedanjim neučinkovito kmetijsko politiko, ki je temeljila na ideoloških, ne pa na gospodarskih utemeljitvah. Osnovni cilj tega programa so: odprava agrarnega maksimuma, vrnitev zadržnega premoženja, z intervencijami v kmetijstvu zagotavljati interes za poklicno kmetovanje in usmeriti preoblikovanje kmetij, pospeševati stabilen trg, zadržništvo in kmetijsko šolstvo, postopno predati sklad družbenih kmetijskih in dela gozdnih zemljišč v uporabo kmetom, odpraviti zgrešeno agrarno industrijo, uskladiti vso zakonodajo z navedenimi cilji: zakon o zadržgah, o goz-

poklicnem drje; pri domačih opravilih in vzgoji svojih otrok. Premnogokrat vas srečujemo na razkrižjih številnih težav, boleznih in skrbi. V tvoji besedi — nežni in topli, a tudi trpki in otožni — se razodeva tvoja ženska usoda.

Vsak poklic, vsako delo zahteva celega človeka. In življenje vsakega človeka je poslanstvo, pa naj bo še tako majhno. Materino poslanstvo pa je tako veliko, da ga more dovršiti le mati. Mati, ki je sonce v družini, ki izžareva najglobljo, najčistejšo in najbolj zvesto ljubezen.

Velik slovenski pisatelj Ivan Cankar je postavil materi najlepši spomenik v svojem romanu Na klancu. Z umetniško močjo in globoko ljubeznijo do svoje matere, je naslikal njeno podobo, katero je nosil vse življenje v svojem srcu. Njen obraz je bil ubog, poln trpljenja in bridkosti. Imela je trdo življenje, vendar je delila ljubezen, kjer koli jo je vodila pot. Na tihem, prav na dnu svoje duše, si je ustvarila tihe sanje, kakor svetlikajočo lučko, spomin na nekaj dragega, z željo po nečem lepem, mehkem, česar morda nikoli in nikjer ni bilo in ne bo. Luč je ožarila njen obraz, s katerega so izginjali zadnji žarki njenega življenja. To ni lik le Vrhniske matere, to je lik sleherne matere, ki izgoreva kakor sveča za svoje otroke, da lahko živijo v njeni svetlobi.

Mati s svojo plemenitostjo upodablja lik, ki odseva v otroški duši. Pri tem velikem in odgovornem poslanstvu — vzgoji otrok se mora do kraja nesebično posvečati skrbi za družino in otroke. Od kod naj jemlje moč za premagovanje neštetihih ovir in pregrad! Strma in hrapava je njena pot skozi življenje. Vprežena je v voz, na njem sedijo otroci in se smeji. Hej, potegni, vleci! Tam nekje pod klancem omaga in umre. In še umreti jo je sram. Zdi se ji, da je storila krivico tistim, ki so živeli od njenega življenja. Le materi je dana ta velika moč in ljubezen, da premore vse težave in napore. Moč pa ji daje tudi nasmeh njenih malčkov in njenih dragih.

Koliko src ima mati? Eno samo veliko srce, srce polno ljubezni, ki ga je pripravljena darovati svojim otrokom.

Mihaela LENART

OMIŠLJENIKI!

dovih, o prometu s kmetijskimi zemljišči, o dedovanju, o socialnem zavarovanju kmetov in podobno.

Kmetje! Pred nami so torej odločilni trenutki! Če želimo, da bi bil program Slovenske kmečke zveze uresničen, moramo spraviti v organe oblasti čimveč naših ljudi! V slovenskem parlamentu se bodo snovali, spreminjali, ukinjali stari in sprejemali novi zakoni, na občinah pa se bo krojila politika na vasi. Zato je usoda kmetijstva odvisna od naše udeležbe in pravičnega glasovanja na volitvah! Vsak naš glas bo pomenil željo in zahtevo, da se preneha dosedanja popolnoma zavožena kmetijska politika!

Kmetje in somišljeniki! Krivice, ki smo jih morali pretrpeti v polpretekli dobi, smo več ali manj pozabili. V tem odločilnem času pa naj bodo nam v opomin, da se kaj takega ne sme več ponoviti! To bomo preprečili mi sami, če se bomo zavedali resnega trenutka! Odločno in korajžno zaorjimo torej nove brazde, da se bodo vremena tudi kmetom zjasnila!

Regijski odbor Slovenske kmečke zveze

MOŽNOST SKLENITVE SKUPINSKEGA (KOLEKTIVNEGA) ZAVAROVANJA

Zavarovalna skupnost uvaja novo vrsto skupinskega — kolektivnega nezgodnega zavarovanja kooperantov — članov zadruga ali temeljne organizacije kooperantov gozdnega gospodarstva. Pomen tega zavarovanja je v tem, da je znatno cenejše od vrste posamičnega — individualnega zavarovanja; vključuje pa tudi več rizikov — nevarnosti, tako kot je bilo do sedaj možno zavarovati delavce v delovnih organizacijah.

Pri tem zavarovanju — članov kooperantov je svojstveno tudi to, da si izbere vsaka družina kooperanta zavarovanje, po varianti generalne police za sebe primernimi zavarovalnimi vsotami in svoji zmožnosti plačila. Kooperant, član zadruga ali TOK gozdarstva lahko zavaruje tudi po tem načinu svoje družinske člane od 14. leta starosti do vključno 75. leta. Tako zavarovanje se opravi s polico, ki jo zastopnik Zavarovalne skupnosti izstavi članu zadruga ali članu TOK gospodarstva.

Zavarovalna skupnost je sklenila 1. 3. 1990 dalje generalno polico s Koroško kmetijsko zadrugo Sl. Gradec in Gozdnim gospodarstvom Sl. Gradec. S podpisom generalne police sta Koroška kmetijska zadruga in Gozdno gospodarstvo omogočila ugodno skupinsko zavarovanje tudi svojim članom kooperantom. S tem Koroška kmetijska zadruga in Gozdno gospodarstvo Sl. Gradec nista prevzela nobenih finančnih obveznosti, ker je sklenitev zavarovanja in plačilo premije, a s tem višina zavarovalnih vsot, prepuščena v prosto presojo in možnost odločitve vsakemu članu — kooperantu posebej. Prav tako je prepuščeno

sklenitelju zavarovanja izbira in možnost plačila po spodaj navedeni varianti. Vendar je treba pripomniti, da je možno zavarovati po isti izbrani varianti vse člane z enakimi zavarovalnimi vsotami, kar se s posebno polico tudi navede. Navajamo variante za kakšno višino zavarovalnih vsot in vrste se lahko zavaruje posameznega člana oz. osebe:

A. varianta:	zavarovalne vsote
1. nezgodna smrt	50.000,00 din
2. trajna invalidnost	100.000,00 din
letna premija s PDZ	133,90 din
B. varianta:	zavarovalne vsote
1. nezgodna smrt	30.000,00 din
2. trajna invalidnost	60.000,00 din
3. dnevna odškodnina	30,00 din
letna premija s PDZ	241,90 din
C. varianta:	
1. nezgodna smrt	20.000,00 din
2. trajna invalidnost	40.000,00 din
3. dnevna odškodnina	20,00 din
letna premija s PDZ	160,70 din

Zavarovanje smrti zaradi bolezni — naravna smrt se lahko vključi k vsaki od navedenih variant (za nezgodno smrt, trajno invalidnost in dnevno odškodnino) s tem, da je:

- A. za osebe starosti do 75 let — po osebi
- zavarovalna vsota 10.000,00 din
letna premija 26,20 din
 - zavarovalna vsota 15.000,00 din
letna premija 39,40 din
 - zavarovalna vsota 20.000,00 din
letna premija 52,50 din

MARIJA KUCHAR, »PREŽIHOVA MICKA«

Konec januarja je v Domžalah, kjer živi pri hčerki Mojci in zetu Marku, dobre volje, čila in zdrava ućakala in skromno praznovala 90 let življenja, Marija Kuhar »Prežihova«.

Rodila se je 26. januarja 1900 v borni Volenovi bajti na Brdinjah v Kottljah.

Rojenice so ob rojstvu ubogi, neznani, nezakonski deklici namenile poleg dolgega življenja in tega, da bo njeno ime poznano in spoštovano daleč naokrog po svetu tudi to, da bo morala v življenju mnogo hudega pretrpeti in pretrpeti, zato ker bo žena velikega slovenskega pisatelja in revolucionarja, Lovra Kuharja, »Prežihovega Voranca«.

Vse, kar so ji rojenice namenile, se ji je do pičice izpolnilo. Sreča je trajala le kratko časa. Ostala je sama brez moža, z dvema malima otrokoma, brez stanovanja, brez dela, brez strehe nad glavo; izpostavljena policijskemu šikaniranju in prikritemu posmehu in privošćljivosti, sicer maloštevilnih, a za to vplivnih ljudi.

Odhajala je za možem, pred vojno v Pariz, v Celovec, v Ljubljano, med vojno v taborišče, kjer je gledala vsak dan smrti v obraz. Pa tudi po vojni ni bilo vse tako, kakor bi lahko bilo.

Prekmalu je prišla bolezen, smrt moža. Ostala je sama na Prežihovem vrhu, pri Prežihu. Leta so tekla in minevala. Bila je in bo

ostala najzvestejša varuhinja Vorančevega spomina. Splet dogodkov v življenju pa je tak, da ji tudi še sedaj vsak dan pomeni novo spoznanje življenja.

Vsi, ki Marijo Kuhar »Prežihovo Micko«, poznamo, ji ob njenem visokem jubileju, 90-letnici življenja iz srca kličemo in želimo še mnogo, srečna leta zdravja in zadovoljstva!

Rok GORENŠEK

(Nadaljevanje s 3. strani)

Možno je zavarovati za naravno smrt osebe od 75—80 let pri čem je premija za enake vsote kot pod a, b. in c., približno 39 x višja in tudi za osebe v starosti 80—85 let, kjer je premija višja za 62,5 krat.

B. K zavarovanju je z isto polico možno priključiti tudi zavarovanje stroškov zdravljenja kot sledi:

- zavarovalna vsota za 1.000,00 din znaša letna premija 3,70 din
- zavarovalna vsota za 1.500,00 din znaša letna premija 5,50 din
- zavarovalna vsota za 2.000,00 din znaša letna premija 7,30 din

Nezgodno zavarovanje je riziko zavarovanja. To pomeni, da zavarovalnica obvezno plača zavarovalnino po nezgodi — zavarovalnem primeru v znesku, dogovorjenem s pogodbo — na polici in po splošnih pogojih za nezgodno zavarovanje oseb iz l. 1988 in dopolnilnimi pogoji zaoletno zavarovanje delavcev.

Po splošnih pogojih za nezgodno zavarovanje se za nezgodo šteje vsak nenaden dogodek, ki je neodvisen od zavarovančeve volje.

Ta dogodek pa deluje v glavnem od zunaj in naglo na zavarovančovo telo in ima za posledico njegovo smrt, popolno ali delno invalidnost, ali okvaro zdravja, ki zahteva zdravniško pomoč. Tako se za nezgodo šteje zlasti dogodki kot so: prom. nesr., udarec s predmetom ali ob kakšen predmet, udarec električnega toka ali strele, padec, trčenje, spodrsnjaj, strmoglavljenje, ranitev z orožjem ali z različnimi drugimi predmeti (kot npr. nožem, žebeljem ipd.) ali eksplozivnimi snovmi, ubod s kakšnim predmetom, udarec ali ugriz živali. Pravtako se šteje za nezgodo zastropitev s hrano ali s kemičnimi sredstvi (npr. pri škropljenju dreves), zastropitev zaradi vdihavanja plinov ali strupenih par, opekline z ognjem ali elektriko ali vročimi predmeti, tekočinami ali paro, kislina, lugi ipd.; utopitev, zadušitev ali dušitev, zasipanja z zemljo, peskom in podobno. Nezgodna je tudi, če je prišlo ob dogodku do pretrganja mišic, izpah, prelom zdravih kosti po telesnih naglih kretnjah.

Pogoji za nezgodno zavarovanje oseb ne vključujejo za nezgodo nalezljive bolezni in poklicne bolezni ter bolezni, ki nastanejo zaradi psihičnih vplivov ipd. Izključeno je tudi jamstvo za voznika, če je dokazana alkoholiziranost preko 0,5 % alkohola v krvi ali izognitev preiskave na analizo krvi, izključitev jamstva je tudi za poskus ali izvršitev samomora.

Kdaj in kaj izplača zavarovalnica?

V primeru nezgode, t. j. zavarovalnega primera, izplača zavarovalnica zavarovalnino — vsoto za smrt, če je zavarovanec zaradi nezgode umrl, zavarovalno vsoto za invalidnost, ki pa ustreza odstotku delne invalidnosti, če je zavarovanec postal delni invalid.

Če je s polico zajeta tudi zavarovalna vsota dnevne odškodnine, izplača zavarovalnica znesek dnevne odškodnine za čas od prvega naslednjega dne poškodbe, ko je iskal prvo zdravniško pomoč, za največ 200 dni po enem zavarovalnem primeru — nezgodi. Dnevna odškodnina se izplača za vsak dan dela nezmožnosti oz. bolniškega staleža, t. j. tudi za dneve dela proste dni (sobote, nedelje in praznike) ter za čas bolniškega staleža in dopusta, in sicer dnevno za znesek, dogovorjen in označen na polici, ki jo je sklenil zavarovanec — kooperant.

Če je zavarovanec vključil tudi zavarovanje smrti zaradi bolezni, izplača zavarovalnica znesek, naveden na polici, če zavarovana oseba umre naravne smrti oz. nastopi smrt zaradi bolezni.

Kot je iz opisa zgoraj razvidno, je možno vključiti tudi zavarovanje stroškov zdravljenja. Pri tem so zajeti vsi stroški, ki jih mora plačati

zavarovana oseba pri zdravljenju po nezgodi, kot so npr. participacija pri zdravniku ali v bolnici ter zdravilišču, za ortopedske pripomočke, prevoznine. Tako zavarovalnica povrne po predloženih dokazilih vse dejanske in nujne stroške zdravljenja, vendar največ do vsote, napisane na polici. Stroški zdravljenja so tudi stroški za umetne ude in za menjavo zob ter stroški za nakup drugih pripomočkov po navetu zdravnika.

Začetek jamstva zavarovalnice in trajanja zavarovanja.

Zavarovanje se prične ob 24.00 uri (ob polnoči) tistega dne, ki je označen na polici posameznega zavarovanca in ko je plačal premijo, preneha pa zavarovanje z dnem, kot je naveden datum na polici. Če pa ni naveden dan prenehanja na polici, se zavarovanje nadaljuje iz leta v leto, dokler katera od strank 3 mesece pred skadenco ne odpove.

Prijava zavarovalnega primera

Vsak zavarovanec ima pravico in dolžnost prijaviti nezgodo takoj, ko mu zdravstveno stanje to dopušča in sicer na obrazcu »Prijava nezgode« in pri tem opisati o kraju in času, ko se je nezgoda pripetila, poln opis dogodka, o

vrsti telesnih poškodb — po možnosti priložiti fotokopijo poškodbenega kartona.

Izplačilo odškodnine — zavarovalnine

Zavarovalna skupnost izplača zavarovalne vsote ali ustrezni del, (če je delna invalidnost) zavarovancu ali upravičencu v 14 dneh potem, ko je prejela dokaze o obstoju in višini svoje obveznosti, kot je na podlagi dokumentacije možno izplačati odškodnino. Če se ne izvrši izplačilo v navedenem roku, ima upravičenec pravico do zamudnih obresti. Stopnja invalidnosti se določi po končanem zdravljenju, možno pa je pri težjih poškodbah določiti akontacijo.

Prilaganje zavarovalnega kritja tekoči inflaciji se pri zavarovalni vrsti nezgode izvaja tako, da se tekoči inflaciji v celoti prilagajajo tudi neizplačane zavarovalnine in sicer za čas od nastanka škod do dokončnega izračuna in izplačila zavarovalnine v obsegu, ki ga omogoča dogovorjeni način izplačila zavarovalne premije (letno plačilo). Pri skupinskih — kolektivnih nezgodnih zavarovanjih se verizno valorizirajo zavarovalne vsote s 53 % tekoče inflacije, če je premija plačana letno vnaprej.

A. Bratkovič, dipl. iur.

MAMICI

*V mesečno noč se je skrila vasica,
tam kjer nekoč je bil ljubi moj dom.
Zlato rumena je rasla pšenica,
z žita domačga kruh pekli so nam.*

*Davni spomini mi vzbujajo čase,
ko sem še deček pastirčka igral,
v polja domača so skrita vsa leta,
pa če sem tudi uradnik postal.*

*Rahlo potrkam na duri domače,
s sklonjeno glavo se mamca ozre,
in šopek sem rož za njen praznik prinesel,
v žuljave roke objela me je.*

Marija KOMPAN

MISLIM NATE

*Ko pišem črko k črki,
zazrem se v temni les,
ko veter lahko ziblje
vrhove teh dreves.*

*Drsi pero po listu belem,
v tišino časa bije srce,
saj nenehno misli nate,
ki na straži si, ko vsi že spe.*

*Črka z mislijo se ne ujema,
bežim v daljni sanjski svet,
kjer upam še in čakam te,
da se kmalu vrneš spat.*

NARAVA IN ŠE KAJ

*Čas, morje in nebo!
Mi brezkraino to lepoto
nihče razložil ne bo?*

*A ni besed, ki to bi pojasnile,
saj vse brezkraino je in večno,
tako zastoj bi glave se morile.*

Florentyna

SLOVO OD FERDINANDA PLEVNIKA

Na pokopališču v Šmartnem pri Slovenj Gradcu je bilo zadnje slovo od Ferdinanda Plevnika iz Srednjega Doliča. Več sto njegovih prijateljev je prišlo na njegovo poslednje slovo, to pa je dovolj zgovoren dokaz, kako priljubljen je bil pokojnik.

Rojen je bil 24. maja 1909 na Kozjaku pri Mislinji, v skromnem kmečkem domu. V tistih letih mu ni bilo dano, da bi se lahko izučil poklica, čeprav je imel veliko veselje do tesarkega dela. Kot samouk je pomagal, ali pa sam postavil nešteto ostrejših na kmečkih domovih ali na gospodarskih poslopih. Izredno veselje pa je imel do konjev in v mladih letih je imel v hlevu tudi po več parov konj, s katerimi je dolga leta prevažal les iz pohorskih in kozjaških gozdov v dolino. To delo je še zlasti cenil zato, ker mu je prinašalo zaslužek, saj majhna kmetija, katero sta z ženo kupila, ni dajala dovolj kruha za družino.

Leta 1938 se je Ferdinand Plevnik poročil z Tasičevo Tončko. Uredila sta si lepo zakonsko ognjišče, v katerem se jima je rodilo pet otrok: štiri hčerke in sin. Dolga leta pa je bil tudi aktiven gasilec v gasilskem društvu Dolič in vedno, kadar je bilo treba pomagati v nesreči, je bil pokojni Ferdinand med prvimi.

Ohranil ga bomo v lepem in trajnem spominu.

F. JURAC

DRUŽBE DRUŽBENEGA PODJETJA

LESNA
OBJAVLJAJO

RAZPIS

prostih delovnih mest

1. LESNA — lesnoindustrijsko podjetje, p. o. Slovenj Gradec

1.1. Glavni direktor:

- POGOJI: — da ima visoko izobrazbo — lesarske, gozdarske, ekonomske oz. druge ustrezne tehnične smeri;
— da ima vsaj 5 let izkušenj v stroki, od tega najmanj 3 leta na vodilnih delovnih mestih;
— da aktivno obvlada vsaj en svetovni jezik — predvsem nemščino;
— da ima organizacijske in ostale sposobnosti za uspešno gospodarjenje;
— da dobro pozna panogo doma in v tujini in ima smisel za teamsko delo;
— da predloži razvojni program podjetja.

1.2. Namestnik glavnega direktorja:

- POGOJI: — da ima visoko ali višjo izobrazbo — lesarske, gozdarske, ekonomske, družboslovne ali tehnične usmeritve;
— da ima 5 let delovnih izkušenj v stroki, od tega 3 leta na vodilnih delovnih mestih;
— zaželeno, da obvlada vsaj en tuj jezik, predvsem nemščino;
— da dobro pozna panogo doma in v tujini;
— da ima organizacijske in ostale sposobnosti za uspešno gospodarjenje.

1.3. Direktor marketinga:

- POGOJI: — da ima visoko izobrazbo lesarske, gozdarske, ekonomske ali druge tehnične usmeritve;
— da ima 5 let delovnih izkušenj v stroki, od tega 3 leta na vodilnih delovnih mestih;
— da obvezno zna dva tuja jezika;
— da dobro pozna panogo in ima smisel za teamsko delo;
— da ima organizacijske in ostale sposobnosti za uspešno vodenje marketinške dejavnosti;

1.4. Direktor za finančno poslovanje in informatiko:

- POGOJI: — da ima visoko izobrazbo lesarske, ekonomske, gozdarske ali druge tehnične usmeritve;
— da ima vsaj 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta na vodilnih delovnih mestih;
— da obvlada vsaj en tuj jezik, predvsem nemščino;
— da pozna panogo, razvoj informatike, itd.;
— da ima smisel za teamsko delo in organizacijske in ostale sposobnosti za uspešno gospodarjenje.

1.5. Direktor razvoja, investicij in financiranja:

- POGOJI: — da ima visoko izobrazbo lesarske, ekonomske, gozdarske ali druge tehnične usmeritve;
— da ima vsaj 5 let delovnih izkušenj, od tega 3 leta na vodilnih delovnih mestih;
— da obvlada vsaj en tuj jezik, predvsem nemščino;
— da ima organizacijske in ostale sposobnosti in dobro pozna lesarsko stroko;
— da ima smisel za teamsko delo.

Delavski svet lahko izbere tudi kandidata, ki ne izpolnjuje zahtevanih pogojev, je pa z dosedanjim delom dokazal poslovno uspešnost.

Kandidati naj pošljejo vloge, dokazila in program svojega dela, pod točko 1.1., pa razvojni program podjetja v 30 dneh po objavi v Večer na LESNO SLOVENJ GRADEC, Gosposvetska 4, 62380 Slovenj Gradec.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

1.6. Vodja izobraževanja in kadrovske politike:

- POGOJI: — visoka izobrazba družboslovne usmeritve ali lesarske smeri;
— 3 leta delovnih izkušenj;
— znanje tujega jezika.

1.7. Raziskovalec trženja:

- POGOJI: — visoka izobrazba ekonomske ali tehniške smeri;
— 3 leta delovnih izkušenj;
— znanje tujega jezika.

1.8. Vodenje planiranja, kontroling in revizija:

- POGOJI: — visoka izobrazba ekonomske ali tehniške smeri;
— 3 leta delovnih izkušenj;
— znanje tujega jezika.

1.9. Vodenje planiranja:

- POGOJI: — visoka izobrazba ekonomske ali tehniške smeri;
— 3 leta delovnih izkušenj;
— znanje tujega jezika.

1.10 Vodenje investicijsko-ekonomskih projektov:

- POGOJI: — visoka izobrazba ekonomske smeri;
— 3 leta delovnih izkušenj;
— znanje tujega jezika.

ZA VSA DELOVNA MESTA JE POTREBNO PREDLOŽITI PROGRAM DELA.

2. SKUPŠČINE NASLEDNJIH DRUŽB RAZPISUJEJO DELOVNO MESTO DIREKTORJA

- 2.1. LESNA — Žaga Mušenik, d.o.o.
2.2. LESNA — Žaga Mislinja, d.o.o.
2.3. LESNA — Žaga Otiški vrh, d.o.o.
2.4. LESNA — Tovarna ivernih plošč Otiški vrh, d.o.o.
2.5. LESNA — Tovarna pohištva Prevalje, d.o.o.
2.6. LESNA — Tovarna pohištva Pameče, d.o.o.
2.7. LESNA — Tovarna stavbnega pohištva Radlje — Podvelka, d.o.o.
2.8. LESNA — Trgovina inženiring, d.o.o.
2.9. LESNA — Poslovni inženiring, d.o.o.

ZA VSA DELOVNA MESTA POD TOČKO 2 SO NASLEDNJI

- POGOJI: — visoka ali višja izobrazba lesarske, gozdarske ali ustrezne tehniške ali družboslovne usmeritve;
— najmanj 5 let delovnih izkušenj v stroki, od tega 3 leta na vodilnih ali vodstvenih delovnih mestih;
— znanje tujega jezika;
— imeti mora organizacijske sposobnosti in dobre poslovne rezultate pri dosedanjih zaposlitvah.

Skupščina lahko izbere tudi kandidata, ki ne izpolnjuje zahtevanih pogojev, je pa z dosedanjim delom dokazal poslovno uspešnost.

VSI KANDIDATI MORAJO RAZPISNI KOMISIJI PREDLOŽITI PROGRAM DELA.

3. LESNA — POSLOVNI INŽENIRING — SKUPŠČINA RAZPISUJE — delovna mesta:

- 3.1. direktor komerciale
3.2. vodja razvoja, projektiranja in investicij
3.3. vodja izvoza
3.4. vodja financ
3.5. vodja organizacije in AOP
3.6. vodja računovodstva
3.7. vodja pravno-spološnih zadev

ZA VSA DELOVNA MESTA POD TOČKO 3 SO NASLEDNJI

- POGOJI: — visoka izobrazba tehniške, ekonomske ali družboslovne smeri;
— 5 let delovnih izkušenj;
— organizacijske sposobnosti za uspešno vodenje;
— za delovno mesto 3.3. tudi zunanje-trgovinska registracija.

Delovna mesta so razpisana za dobo štirih let s polnim delovnim časom.

Kandidati naj pošljejo vloge in dokazila o izpolnjevanju pogojev ter programe dela, kjer se to zahteva do 15. 3. 1990 na LESNO SLOVENJ GRADEC, Gosposvetska cesta 4, 62380 SLOVENJ GRADEC.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po preteku roka za prijavo.

Razpis za vsa delovna mesta razen pod št. 1.1., 1.2., 1.3., 1.4., 1.5., je bil objavljen v Koroškem radiu Slovenj Gradec 1. 3. 1990.

Naši jubilanti

Meseca marca praznujejo

10 LET DELOVNE DOBE

1. Drago GORINŠEK, Nova oprema
2. Milena KAC, TP Pameče
3. Marija KAVČIČ, TP Pameče
4. Dragica MATIČ, TP Prevalje

20 LET DELOVNE DOBE

1. Rudi DOBNIK, Gozdarstvo Radlje
2. Cvetko POBOČNIK, TOK Slovenj Gradec
3. Štefan NOVAK, TIP Otiški vrh
4. Darinka ČERNIČ, Poslovni inženiring

30 LET DELOVNE DOBE

1. Rado KRISTAN, Gozdarstvo Radlje
2. Ivan VAVDI, Transport in servisi Pameče
3. Marija NAGLIČ, TP Pameče
4. Stanko TOPLER, TSP Radlje-Podvelka
5. Marija MAZAJ, TSP Radlje-Podvelka
6. Zmagoslav PARIŠ, Poslovni inženiring

35 LET DELOVNE DOBE

1. Marija POGORELČNIK, Poslovni inženiring

40 LET DELOVNE DOBE

1. Franc ZORMAN, TP Prevalje

KADROVSKE VESTI — GOZDARSTVO

PRISLI: JANUAR 1990

Priimek in ime — Datum — Dela, ki jih opravlja — Organizacija iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI

Špes Edi, 15. 1. 1990, gozdar
Ramšak Ana, 22. 1. 1990

TOK GOZDARSTVO RAVNE

Grubelnik Martin, 1. 1. 1990, gozd. tehnik, pripravnik, prva zaposlitev

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Vrečar Aleksander, 18. 12. 1989, avtomehaničar, iz JLA

TOZD CENTRALNO LESNO SKLADIŠČE OTIŠKI VRH

Šak Robert, 3. 1. 1990, skladiščni delavec

ODŠLI — JANUAR 1990

Priimek in ime — Datum — dela, ki je opravljal — Organizacija, v katero odhaja

TOZD GOZDARSTVO RADLJE OB DRAVI

Sušek Samo, 31. 1. 1990, gojitvena dela, del. razm. za določen čas
Napotnik Branko, 9. 1. 1990, gozdar, v JLA

TOK GOZDARSTVA RADLJE OB DRAVI

Sekolovnik Dominik, 3. 1. 1990, gozd. gojitvena dela, upokojujev

TOZD TRANSPORT IN SERVISI PAMEČE

Močilnik Marko, 31. 1. 1990, tehnik kmet. mehanizacije, del. razmerje za določen čas.
Konečnik Janez, 31. 1. 1990, obdelovalec kovin, del. razmerje za določen čas

TOZD	M	Ž	Skupaj
Gozdarstvo Slov. Gradec	42	3	45
Gozdarstvo Mislinja	49	5	54
Gozdarstvo Črna	124	14	138
Gozdarstvo Radlje	109	24	133
TOK Gozd. Slov. Gradec	34	3	37
TOK Gozd. Ravne	26	5	31
TOK Gozd. Radlje	26	5	31
TOK Gozd. Dravograd	13	3	16
CLS Otiški vrh	40	5	45
TIS Pameče	122	14	136
Gradnje Slovenj Gradec	44	7	51
Delovna skupnost	43	59	102
	672	147	819

Cerjak Darinka

KADROVSKE VESTI — LESNA

PRISLI V MESECU JANUARJU 1990

Priimek in ime — datum nastopa — naloge, ki jih bo opravljal — organizacija iz katere prihaja

ŽAGA MUŠENIK

— LIBNIK Tatjana, 22. 1. 1990, viš. uprav. del. tajniška, Nova oprema
TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE
— PETERNUŠ Anton, delavec, 29. 1. 1990, pomoč pri stroju II, iz JLA

TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE — PODVELKA

— PODRZAVNIK Robert, 1. — OŠ, II. — obd. 1. upravlj. in tekoče vzdrževanje viličarja, iz JLA
— MEDVED Janez, 1. OŠ, II. — obd. 1. izvajanje skladiščnih del, iz JLA

TOVARNA OBLAZINJENEGA POHIŠTVA NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

— SMOLNIKAR Matjaž, 22. 1. 1990, brez pokl., viličarist, izv. sklad. del. in opravljanje viličarja, iz JLA
— HOHNEC Franjo, 24. 1. 1990, obdelovalec lesa, izv. zaht. stroj. del, iz JLA

TOVARNA IVERNIN PLOŠČ OTIŠKI VRH

— KORAT Anton, 24. 1. 1990, PKV II, stop. usm. iz kmet. PKV izv. tež. sklad. del, iz JLA
— RIBIČ Viktor, 17. 1. 1990, NKV delavec 8 — razredov OŠ, KV izv. nalog pri iveril., iz JLA

POSLOVNI INŽENIRING

— Zaradi reorganizacije DO LESNA je iz TOZD Blagovni promet prišlo s 1. 1. 1990 86 delavcev v Poslovni inženiring.

ODŠLI V MESECU JANUARJU 1990

ŽAGA VUHRED

— MEVC Janez, 18. 1. 1990, 8-raz. OŠ, pripravljavanje odpreme lesa, v JLA,
— PERUŠ Janko, 18. 1. 1990, 7-raz. OŠ, pripravljavanje odpreme lesa v JLA,

TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE

— ŠTUMPEL Zdravko, 14. 1. 1990, les. šir. profil — pripravnik v JLA

TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE

— VASIČ Goran, 31. 1. 1990, 1. I. drobljenje odpadkov,

TOVARNA STAVBNEGA POHIŠTVA RADLJE — PODVELKA

— PLANINŠIČ Alojz, 3. 1. 1990, OŠ, IV.-les. šir. prof. montaža polken in KK, umrl
— SKENDERIJA Gijuro, 31. 1. 1990, OŠ, III.-lesar, letvič. lesa
— KAJZER Stanko, 23. 1. 1990, I. OŠ, III — lesar, izv. del na lin. za površinsko obdelavo, Obrtnik — Ida STRMŠNIK

TOVARNA OBLAZINJENEGA POHIŠTVA NOVA OPREMA SLOVENJ GRADEC

— ČEKON Niko, 15. 1. 1990, brez poklica, priuč. tapet., priprav. laž., elementov za tapaciranje, v JLA
— SMIDHOFER Simon, 15. 1. 1990, brez poklica, PK delavec, izvajanje skladiščnih del, v JLA,

— PASARIČ Vlado, 22. 1. 1990, priuč. tapet., KV tapet., izvajanje zahtevnih tapetniških del, v pokoj
— LIBNIK Tatjana, 21. 1. 1990, višji upravni delavec, pripravnik, žaga Mušenik

— MESAREC Anton, 27. 12. 1989, les. tehnik, priprava mater. v pripravi dela, neznano,
— AVDIČ Mina, 12. 1. 1990, brez poklica, priuč. tapet., izvaj. najžah. tapet. del, neznano

TOVARNA IVERNIN PLOŠČ OTIŠKI VRH

— FRIC Aleksandra, 15. 1. 1990, SS kemijski tehnik, SS pripravnik
— VRATAR Slavko, 8. 1. 1990, NKV del. izvaj. nal. pri iver., disciplinsko

GIBANJE DELAVCEV LESNE — januar 1990

Družba, inženiring	M	Ž	Skupaj
ŽAGA MISLINJA	45	5	50
ŽAGA OTIŠKI VRH	46	11	57
ŽAGA VUHRED	45	10	55
ŽAGA MUŠENIK	33	13	46
TOVARNA POHIŠTVA PAMEČE	129	145	274
TOVARNA POHIŠTVA PREVALJE	86	162	248
TSP RADLJE — PODVELKA	173	184	357
NOVA OPREMA	173	149	322
TIP OTIŠKI VRH	216	29	245
TRGOVINA INŽENIRING	102	35	137
POSLOVNI INŽENIRING	82	138	220
Skupaj:	1130	881	2011

BELA SNEŽINKA

*Bela snežinka pleše veselo,
ritem snežinke iz pod neba,
prikloni se veter, jo prime za roko,
plešeta, plešeta, kar se le da.*

*Naenkrat pa, ojoj, snežinki spodrsne,
pristane na nosku fantiča,
kot solza kristalna ga gleda v oči,
dokler se popolnoma ne raztopi.*

*A veter se drugi snežinki prikloni,
plešeta v noč, dokler se da,
ljubeče nanj se ona nasloni,
odpelje v kraljestvo jo snežnih gora.*

Veronika PLEŠEJ

Cigulova babica

V januarju daljnega leta 1900 se je rodila drobcena punčka, ki jo je njena mama imenovala kar po svetnici Neži, ki ima god 21. januarja.

Ta mama, ki se je pisala Verber in je živela gotovo težko, se je v mrzli zimi odločila, da odnese Nežiko v Trbonje k njenemu očetu. On je bil čevljar Ferk in je bil doma pri Mikužu. Mama ga je prosila, naj malo popazi na otročička in, da se bo ona kmalu vrnila. Kmalu ni bilo nikoli. Ker je bil punčkin oče še mlad in ni bilo nikogar, da bi pazil na dojenčka, si je domislil, da bo Nežiko odnesel k Cigulovim. Tam je usoda hotela, da niso imeli otrok. Če se je otrok rodil, je zbolel in umrl. Zato so punčko z veseljem sprejeli. Rastla je v pošteni kmečki družini. Poznala je le krušne starše — Cigulove. Kmalu je iz vasi odšel čevljar Ferk in se ni več vrnil, niti da bi zvedel, kako je z otrokom. Tudi mama Nežike ni več videla. Pozneje, ko je Nežka odrasla, je spoznala tudi svojih dve sestri Vero in Cencko, ki so imele isto mamo.

Na kmetiji je bilo vedno dovolj dela. Najprej je bilo treba zjutraj v poletnem času napasti krave in ovce, nato pa hitro s coklicami v šolo. Kar si je v šoli Nežka zapomnila, to je bilo vse, saj s kamenčkom na tablico ni šlo veliko. Poleg šole je bil takrat zelo važen verouk. Ko je punčka odrasla v dekle, se je veliko naučila za življenje, saj je bila njena

življenjska pot težka. Kot mladenka je rada pomagala pri Mežnarju v Trbonjah. Tam so imeli gostilno. Pomagala je kot natakarica in bila vedno dobre volje. Pri Mežnarju so imeli tudi pošto, zato je Nežika hodila večkrat na teden v Vuzenico po pošto. Seveda je hodila peš tja in nazaj. Tako si je sama prislužila nekaj denarja. Za življenjskega sopotnika si je izbrala Ivana Smolarja, ki je izhajal iz revne številne družine. Bil je delaven fant in ustvarila sta si prijeten dom. Poročila sta se leta 1927. Nežka je čez leta postala Cigulova gosposinja. Ivan je delal kot gozdni delavec na večjih kmetijah, da je zaslužil več denarja. Družina je rasla. Prvorojenec se je rodil na novega leta dan 1929 in ime so mu dali po očetu Ivanu. Seveda niso imeli edinca, tako je Nežika leta 1932 rodila drugega sinka in so ga imenovali Adi. Med tem časom je morala Nežka trdno delati, saj je mož Ivan bil veliko z doma. Bil je muzikant in z nekaj možmi so imeli ansambel. Igrali so na obcehtih, domačih praznikih, na kožuhanju, na stelerajah in povsod, kjer so bili ljudje radi veselji — daleč na okoli po Sloveniji. Tretjega otroka je dobila leta 1934, bil je spet fantek in so mu dali ime Srečko. Gotovo so si želeli imeti tudi punčko, vendar so fantiči dobili leta 1937 še enega bratca. Klicali so ga Tonček. Mama je imela veliko dela, otroci — štirje fantje pa so ji radi pomagali. Ko je bila dru-

ga svetovna vojna, je ostala sama doma. Za eno leto so ji odpeljali v ujetništvo moža. Vse leto ni vedela, kje je. Dobila je tudi pošto, da je v ujetništvu umrl. Vendar se je v letu 1942 vrnil domov. Naslednje leto je Nežika spet postala mama. Petemu sinu je dala ime Oto. Toliko kot je z otroki veselja, je tudi dela in skrbi. Vendar čas beži. Pobiči so rastli, drug za drugim hodili v šolo in odrasli. Vsi so bili pridni in kmalu so si že sami služili kruh. Izučili so se poklicev, se poročili in ustvarili prijetne družine.

Mož Ivan je bil tudi lovec, tako je bil veliko od doma, če ni lovil divjadi, je pa igral. Po očetu so se navzeli igranja in tako je Nežka imela šest muzikantov, ki so igrali pri pihalni godbi in na zabavah. Adi in Oto sta imela veselje tudi do lova. Mama je bila vedno vesela, kadar so ji kaj zaigrali.

Nežka je bila dobrega srca in je nekega dne tudi ona dobila punčko. Ja, kar dobila jo je: majhno punčko Ivico v rejo. Rada jo je imela in zelo je skrbela zanjo. Tudi ona je odrasla in odšla, da si je uredila življenje.

Ko so fantje odrasli, bi mami lahko mirno teklo življenje. Vendar usoda je kruta in mož Ivan je zbolel in 1960 leta umrl. Takrat sta se rodila že dva vnučka. Sin Ivan je bil že poročen in babica je seveda pozneje pazila vnuke. Delala je na polju in v hiši, kar je pač bilo treba.

Njenih pet sinov z ženami, šestnajst vnučkov in pet pravnukov jo radi obiskujemo. Sedaj, ko pišemo že leto 1990 in 8. januarja je rojstni dan babice, ji zaželimo zdravja, saj ga bo v 90. letu tako potrebna.

Marija OMULEC

Zlata poroka Angele in Petra Potočnik

Le kdo ne pozna Zabrčnikove domačije iz Zelovca? To je nad Št. Janom. Domačija je na strmem pobočju, lep pa je razgled v dolino!

Angela — bica, kot ji pravimo, se je rodila 31. 8. 1917 leta, mož Peter pa 28. 8. 1911. Pa smo malo povprašali našo slavljenko, kaj je vzrok, da sta z možem dočkala ta slavni jubilej. Hudomušno se je nasmehnila in rekla: »Ja, veš Fika, treba je potrpeti. Treba je delati. Delo človeka utrjuje, dela ga tudi srečnega!« Nadaljeval je: »Ne smeš si misliti, da so nama samo rože cvetele. NE — presneto sva morala pljuniti v roke, da sva bila kos naši strmi freti.«

»Ne zamerite moji radovednosti, kdo je bil pobudnik tega slavlja?« »Le kdo neki? Moja

pridna hčerka Pavlika in njen mož, pomagali so pa še menda drugi. Če si že tako radoveden, svatov je bilo 45 ljudi, igrali — pa so: Jamnik ali Kljuk iz Otiškega vrha, in Ulbnik iz Pameč in Igljenk in Čehov iz Dobje vasi. Da ti povem, tako so igrali, da imam še danes žulj na petah. Mislite, da mi stari smo kar tako? O, to pa ne!«

Draga naša slavljenska!! Dovolita mi, da vama čestitam v imenu Viharnika, ki ga oba tako rada bereta, da se, kar kosata, kdo ga bo prvi prebral.

Trdo življenje je vaju naredilo klene, močne, srečne ob svojih. Tudi mi, ki vaju imamo srčno radi izrekamo, bica in dedij, še kar korajžno naprej do biserne poroke.

Viktor LEVOVNIK

Dan žena

*Osmi marec dan žena
žene so slavile,
nam možem pa tisti dan
so kuhinjo prepustile.*

*Kuham, pečem in pomivam,
zelo se mi mudi,
a kaj, ko vse narobe gre,
se smola me drži.*

*Mleko se mi je razlilo,
juha že kipi,
iz pečice dim prihaja,
pečenka se smodi.*

*Končno pa mi le uspe,
ko je opoldan zazvonilo,
da postavil sem na mizo
prismojeno kosilo.*

*Spet pomivam in pospravljam,
garam, kar se da,
že sedaj bojim se, da čez leto
spet bo dan žena.*

*Sedaj čestitke bi poslal,
vsem ženam po svetu,
da v miru praznovale
bi spet čez eno leto.*

Hamun Ivan

Topel jutranji pozdrav v mrzlo zimsko jutro

Lesnikov Srečko z mamo

Ob lepi glasbi sem se spomnil pripovedi mojega, že pokojnega strica. Svojega doživlja iz mladih let se je stric takole spominjal:

Bilo je še precej let pred zadnjo vojno, ko smo hodili še povsod peš, na veselice, ohčeti, in dostikrat smo morali prepešačiti čez hrib in dol, tudi do deset kilometrov in še več, posebej še, če sta ženin in nevesta domovala daleč narazen. Saj takrat v hribih še ni bilo ne cest, ne jeklenih konjičkov. V zimskem času je bilo treba često gaziti tudi visok sneg. Takrat je bilo tu na Koroškem še močno v navadi, da smo muzikanti pri vsaki hiši, kjer smo šli mimo in zaigrali budnico, pa naj so bili domovi redkeje ali gosteje posejani po hribih in grapah.

In tako smo nekega zimskega jutra prigazili v enako grapo, kjer je stala stara razmajana bajta. Ko je vodja predlagal, da bi zaigrali budnico, smo se mlajši namrdnili, čes, le kaj bomo igrali v tem grabnu, saj niti ta gluha baba ne bo slišala. Naš vodja pa je vztrajal,

da zaigramo, pa nas sliši kdo ali pa ne. Čeprav z nejevoljo, smo si le nadelj glasbila in zaigrali veslo jutranjico, toda nismo še odigrali do konca, ko se odprejo duri te bajte in med vrati se je pojavila stara ženička s solznimi očmi in steklenico žganja v roki:

»Nate,« nam je ponudila steklenico. »Veste, v tej grapi ste prvi, ki ste mi zaigrali. Črničev, ki ga hranim že nekaj let, vam ponudim za okrečilo, saj imate gotovo še dolgo pot pred seboj.« Malo smo se spogledali, ker smo bili že precej upehani, smo rade volje poskusili. In kako prijetno dobra je bila ta zlahtna kapljica, in poskušali smo tako dolgo, dokler ni bila steklenica prazna. Ženička pa nas je potolažila, da še ni ta zadnja iz shrambe. Za dobro okrečilo smo ji v zahvalo še enkrat zagodli in ženička je veselo prisluhnila z zaznavnimi takti, pa čeprav je bila naglušna.

Ob tem spoznanju smo osrečili tudi svoja srca.

Ludvik MORI

ZAHVALA

Ob nepozabni izgubi našega dragega očeta, dedija in brata

DOMINIKA SEŠLA
Metulovega očeta iz Završ

se vsem, ki so ga spremljali na zadnji poti ter mu darovali vence in cvetje najlepše zahvalujemo. Prav lepa hvala vsem sosedom in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih, gospodu župniku Francu Gornjaku za pogrebni obred ter pevcem iz Završ za zapete žalostinke.

Žalujoci: hčerka Slavka z družino, sin Drago ter sestre Marija, Terezija in Tončka.

ZAHVALA

Ob nenadni bolečini in mnogo prerani izgubi našega dragega moža in očeta

STANETA PETRIČA
13. 3. 1941—3. 12. 1989

učitelja iz Šmartna pri Slovenj Gradcu

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, znanecem in prijateljem, ki so nam v najtežjih trenutkih stali ob strani, z nami sočustvovali in pokojniku darovali vence in cvetje.

Posebno se zahvaljujemo govornikom: ravnatelju OS Šmartno tov. Mirku Krevhu in predsedniku GD Šmartno tov. Jožetu Cokanu za poslovinne besede, pevskemu zboru osnovne šole Šmartno, gasilskemu pevskemu zboru Šmartno in cerkvenemu pevskemu zboru Šmartno za zapete žalostinke. Iskrena hvala tudi g. nadžupniku Francu Rataju za pogrebni obred.

Hvala sodelavcem OS Šmartno, GD Šmartno in kolektivu LESNE Slovenj Gradec — lesarskemu sektorju za izkazano pomoč.

Vsem, ki ste ga imeli radi in ste ga tako veličastno pospremili na njegovi zadnji poti, še enkrat najlepša hvala.

Žalujoci: žena Tilka ter sinova Tinček in Darko.

IVANU ŽVIKARTU V SLOVO!

V lepem januarskem dnevu, 22. 1. 1990, ko nam je toplo sonce nudilo vse prej kot pa zaželjeno zimsko idilo, katere smo vajeni v tem zimskem času, smo se pri Sv. Antonu v velikem številu, z žalostjo v naših srcih, za vedno poslovili od dolgoletnega gospodarja Mrakove kmetije Ivana Žvikarta. Ivan se je rodil dne 26. 8. 1918 pri Mraku na Planini. Bil je eden med 13 otroki, ki je kmalu začutil grenkobo življenja, saj je že kot otrok moral opravljati težka kmečka dela. Ljubil je to delo pri živini, na polju

in v gozdu. Ljubezen do narave je oplemenila njegov značaj, do sočloveka in mu podarila lastnost pravega kmeta. Življenje v tistih časih na kmetiji ni bilo lahko, vsa dela na polju in v gozdu je bilo treba opraviti ročno in z živinsko vprego.

Kot bodoči gospodar je Ivan moral nositi veliko breme, da je bil na obsežni in stežavni kmetiji vsak košček zemlje rodovit in iz gozda spravljn vsak m² lesa. Kmalu je spoznal, da življenje prinaša več nesreče kot pa sreče.

Vojna vihra ga je zajela leta 1943, a je po srečnem naključju po končani vojni zopet prišel nazaj na do-

mačijo, ki pa je ni bilo več. V času njegove odsotnosti je strela zanetila požar, kateri je uničil gospodarsko in stanovanjsko poslopje.

Po vrnitvi domov je Ivan takoj začel graditi nov dom, pri tem pa mu je že pridno pomagala žena Angela. Rodila mu je 4 otroke, za katere sta lepo skrbel.

Nesreča nikoli ne počiva, leta 1953 so staremu očetu amputirali obe nogi, nekaj let pozneje pa tudi njegovemu stricu. Leta 1972 se je Ivanu zgodila delovna nesreča, pri podiranju drevs mu je drevo stisnilo in zlomilo nogo, po večurnem klicanju na pomoč, ga je po naključju slišal daljni sosed, hitra zdravniška pomoč mu je zadnji trenutek rešila življenje.

Kruta usoda je hotela, da so tudi Ivanu, kakor njegovim prednikom, leta 1988 meseca junija v slovenjgraški bolnici ob hudih bolečinah amputirali nogo. Bolezen je neumljeno napredovala, življenje pa hitro krajšalo, v Ivanu pa je zamrla vsaka želja in up.

Tiho se je poslovil od življenja, svojevc, prijateljev, sosedov, lovcev,

od vseh, ki smo ga imeli radi in ga spoštovali.

Z dobro voljo je premagal vse težave, v delu je našel srečo in zadovoljstvo, saj je delal na polju in v gozdu od ranega jutra do poznega večera.

Zemlja je vpijala njegov znoj, žito pa je vedno bogato obrodilo.

Ne da se povedati, koliko hlobov je iz gozda zvozil po strmih pobočjih in grapah v dolino na žago Vuhrad, prav tako ne koliko brazd zemlje je preobrnil v teh težkih letih svojega življenja.

Toda, žal, ni mu bilo dano, da bi se na večer svojega življenja vsaj malo odpočil in na lepo urejeni kmetiji užival sadove svojega dela. Ob nedeljah in praznikih ga ne bomo več videli, kako njegovo oko opazuje čredo živine in rast letine, na lepo obdelanih njivah. Življenje in delo bo teklo naprej, vendar smo osiromašeni za sočloveka in dobrega sosa, katerega bomo pogrešali na Mrakovi kmetiji in na lovski koči.

Hvala za vse dobro, kar si storil za nas!

Martin Krajnc

VIRTIČ FRANČIŠKA — KARNIČNICA (1909 — 1989)

Rodila se je na Lešah. Ko je bila stara tri leta, so jo prinesli h kmetu Lorencu pod Uršljo goro za rejenko. Zagotovo je bila leta 1925 najmlajša nevesta daleč naokoli, saj ji je bilo komaj šestnajst let. V enainpetdeset let dolgem zakonu je rodila devetnajst otrok — današnjim mladim družinam za vzgled, saj je bilo v njeni rodni dobi pomanjkanje neprimerljivo večje, kot je v sedanjme času, ko ga pravzaprav še sploh ni. Mož Ivan je moral večkrat od doma, da je prislužil družini najnujnejše za preživetje.

Leta 1938 so se preselili k Jelenu. Pridno so obdelovali njive, kruha je bilo več. Spomladi 1943 so jih obiskali partizani in aktivisti so pri njih ustanovili partizansko javko. Hrana iz

njihovih shramb je pogosto odtekala v gozd, iz Žerjava in Črne pa k njim partizanska pošta. Vse je potekalo varno in tajno do hude nesreče, ko jim je istega leta pogorela domačija. Zasilni dom jim je nudilo župnišče v Javorju, kjer so preživeli dve leti, nakar so se leta 1945 preselili nazaj v Jazbino h Karničniku pod Uršljo goro. Šele tu je njihova številna družina zaživela srečno: grunt, čeprav brez gozda, so dobili v lastništvo, otroci so doraščali in odhajali vsak za svojim ciljem, ustvarjali so si družine in gradili domove.

Svojo življenjsko moč je pokojna Frančiška neprestano dokazovala s pesmijo in smehom na ustih. Tudi v tem je lahko bila svoji okolici za vzgled. — Mati Karničnikova, hvala lepa.

A. Šertel

LENARTU V SPOMIN

Kakor hrast v viharju se trdno tal drži, takšen bil v življenju si tudi Lenart ti.

šel novo zaposlitev na VINO promet, kjer je delal kot čuvaj.

Ko je pred leti odšel v zasluženi pokoj, se je zopet vrnil k bratu Ivanu na dom. Brat mu je dal lepo sobico in v njej je bil Lenart srečen.

Bil je dober človek, rad je pomagal sosedom pri raznih opravilih. Pomagal je pri raznih kulturnih prireditvah z nastopi na odrih. Le štiri leta je užival zasluženi pokoj. V tem času je bil prizadeven član Društva upokojencev Stari trg, bil je član pokopališkega odbora v Razboru in praporščak ZB.

Od Lenarta smo se poslovili v Razboru, 8. 12. 1989. Velika množica ljudi ga je pospremila na zadnji poti in dokazala, kako je bil priljubljen med nami.

Štefka MELANŠEK

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela Gozdno gospodarstvo Slovenj Gradec, r. o.
Ureja uredniški odbor: Ida ROBNIK, Andrej ŠERTEL, Hedvika JANŠE, Vida VRH-NJAK, Danilo RANC, Gorazd MLINŠEK.
Glavni urednik: Andrej ŠERTEL, odgovorna urednica: Ida ROBNIK, lektorica: Majda KLEMENŠEK, tehnični urednik: Bruno ŽNIDERSIČ.
Naklada: 5600 izvodov.
Tisk: GZP MARIBORSKI TISK Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1990.

FRANCU ŠEGOVCU, p. d. BRICLU V SPOMIN

Franc Šegovec je živel na majhni kmetiji v Zelovcu. Njegov sin je priznani vodja ansambla Štirje kovači. Ob smrti očeta mi je rekel: »Za vse, kar sem dosegel, se moram zahvaliti svojemu očetu. On mi je bil več kot oče, več kot mentor.«

Brič je bil vsestransko izobražen človek. V času, ko še nismo imeli veterinarske službe, smo se pač obrnili nanj. On je znal pozdraviti živali, bil je spreten pri porodih živali. Dolga leta je bil tudi mrliški oglednik. Posebno uspešen je bil na glas-

benem področju. V zborih je pel več kot 60 let. Z ženo sta dolga leta pela tudi v cerkvenem zboru. Uspešen je bil tudi na odru. Igral je več kot sto iger. Z ženo sta hodila na vaje ob vsakem vremenu. Tudi najhujša burja ju ni zadržala. Gazila sta sneg iz strmega hriba v Št. Jan.

Pogrešamo bas Briclovega očeta, ki je tako zlahtno zvenel v zborih, kjer je sodeloval. V slovo mu izrekamo zahvalo za kulturne in humane darove, ki jih je dajal svojim sokrajanom.

Viktor LEVOVNIK

V SPOMIN LEOPOLDU KOTNIKU (1930—1990)

Ni se uresničilo, kar smo si vsi, posebej še sam, želeli in upali, da se bo Leopold Kotnik zdrav in čil vrnil iz ljubljanske bolnišnice, kamor je moral na zdravljenje pred petimi meseci. To upanje je bilo toliko večje, ker nismo bili vajeni, da bi bil Kotnikov Poldo bolan. Po dolgoletnem delu v gozdu je sicer dobival manjše praske, s katrimi je z domačimi zelišči opravil kar sam. Zato smo toliko bolj presenečeni in prizadeti, ko mu je kruta usoda pretrgala nit življenja v trenutku, ko bi lahko še dolgo užival zasluženi pokoj.

Kotnik Leopold je bil rojen 13. oktobra 1930. leta na Kotnikovem, kamor so se leta 1929 iz Matičevega preselili njegovi starši. Izhaja iz znane družine gozdnih delavcev, v katerih so se generacije za generacijo preživljale z delom v gozdu. Osnovno šolo je obiskoval v Doliču in odrasčal ob očetu Francu, tudi gozdnemu delavcu, znanem daleč naokrog. Z očetom je hodil v gozd na delo in »fure«, ga spoznaval in si tako pridobil veselje do gozdnega dela. Delu v gozdu je bil zvest celo življenje, saj je v gozdu delal celih 40 let. Opravljal je vsa gozdna dela od sajenja, podiranja, spravila in prevoza lesa v vseh gozdovih Pohorja in Kozjaka. Pri delu je bil vzoren, priden in dosleden. Zato smo ga spoštovali. V tem duhu je vzgajal svoje sodelavce, posebej pa svoje otroke. Z ženo Antonijo, s katero se je poročil leta 1955, sta jih imela sedem; pet sinov in dve hčerki. Vseh njih sedem: Milan, Jelka, Irena, Dušan, Bojan, Branko in Marjan z mamo so mu kljub prani smrti hvaležni za dobroto in ljubezen, ki jo jim je izkazoval. Hvaležni so mu za nauk, ki jim ga je dal

za življenje in popotnico: »Bodite v življenju pridni in pošteniči!«

Teža nauka se otroci dosledno držijo!

Veselje do gozdnega dela je prenesel tudi na svoje otroke, saj so se kar trije sinovi odločili za delo v gozdu. Pred šestimi leti, leta 1984, je odšel v pokoj. Toda dela v gozdu še ni mogel opustiti. S sinovi je še vedno hodil v gozd in skupaj so posekali še nešteto dreves. Doma so si s skupnimi močmi uredili hišo, pašnike in njive in vztrajno kljubovali nevljudni naravi v teh ostrih pogojih in pridelovali hrano zase in druge. Še veliko dreves bi lahko posekali skupaj, veliko travnikov in pašnikov uredili, če njegovega zdravja ne bi pred petimi meseci načela bolezen. Kako nerad je odšel na zdravljenje v Ljubljano, nenehno si je želel nazaj na svojo planino. Čeprav se je iz mesta vrnil na svoj dom neozdravljivo bolan, je kljub temu vedrega srca posedal ob oknu in zrl v teman gozd Tolstega vrha, od koder se bodo vrnil iz dela njegovi sinovi Milan, Dušan in najmlajši Marjan. Dobro je vedel, da je tu med njimi varen in preskrbljen.

Vsi mi, ki smo spremljali in živeli z njegovo boleznijo, smo z občudovanjem opazovali, s kakšno ljubeznijo in skrbjo ga negujejo njegovi: žena Antonija, sestra Zofka, vsi otroci, posebej sin Milan, na katero je bil zelo navezan. Takšna skrb je vredna primera in spoštovanja.

Ivan LEKŠE

METULOVEGA OČETA NI VEČ

Kruta in zahrbtna bolezen ga je iztrgala njegovim najdražjim, prijateljem in znancom. Prenehalo je biti plemenito srce Dominika Sešla, po domače Metulovega očeta iz Završ nad Mislinjo.

Rodil se je 6. aprila 1910 leta na Metulovi kmetiji, kjer je preživljal mladost s sedmimi brati in tremi sestrami. Njegova življenjska pot pa je bila vseskozi trda in težka. Že v mladih letih je vzljubil zemljo, zato je na Metulovi kmetiji vzorno in pridno gospodaril.

Ker je Metulova kmetija v neposredni bližini Graške gore, je bila med NOB Metulova hiša partizanska postojanka, kjer so se zbirali partizani in aktivisti NOB. Ko pa je okupator zvedel za to, da so se v hi-

ši sestajali partizani, je Metulovo domačijo januarja leta 1945 požgal, pred tem pa je iz hleva odgnal 9 glav živine. Najhujši trenutek pa je Metulov oče doživel tudi takrat, ko je okupator s kmetije odpeljal njegovega nečaka, 14-letnega Jožeta, in ga ne daleč od Metulove kmetije zverinsko ubil. Bil je nedolžna okupatorjeva žrtev.

Leta 1955 se je poročil z Janovo Lojzko iz Plešivca, kjer sta si na Metulovi kmetiji lepo uredila zakonsko ognjišče, v zakonu pa sta se jima rodila hčerka Slavka in sin Drago. Da je bil pokojni Metulov oče skrben in napreden gospodar, pa to dokazuje njegova napredna kmetija, katero sedaj po vzoru svojega očeta pridno vodi sin Drago.

Takega kot smo poznali bomo Metulovega očeta ohranili v lepem in nepozabnem spominu.

F. Jurač

PETER KRIŽOVNIK (1902—1989)

S smrtjo Petra Križovnika izgublja gozdni obrat Mislinja starostvo svojega kolektiva, enega borcev polpretekle zgodovine za pravice delovnega človeka v našem kraju, sindikalista, ki se je kalil v boju za osnovne življenjske pogoje delavskega razreda v času stare versajske Jugoslavije, za kar je bil velikokrat preganjan, logoraša, od borca osvobodilnega boja, graditelja porušene dežele po drugi svetovni vojni, od samoupravljalca, od sindikalnega delavca in funkcionarja. Pestro je bilo njegovo življenje, bodoči zgodovinar ne bo mogel izpustiti njegovega imena in njegovega prispevka za sedanji čas.

Križovnik Peter se je rodil na pragu našega stoletja, 28. junija 1902 leta v Mislinji v Tolstem vrhu na Klemenčevi domačiji. Mladost je preživljal v pomanjkanju, zato je moral kmalu za delom. Zaposlil se je že kot 12 letni deček pri lastniku gozdov in lesne industrije v Mislinji, pri Pergerju. Najprej je delal v tovarni lepenke, ko pa je stekla po Mislinjskem jarku gozda železnica, se je zaposlil kot zavirač. To so bili časi gospodarske krize, ki so dosegli vrhunec v tridesetih letih in so bile življenjske razmere nevdružne. Peter je dobro vedel, da se je treba proti takim razmeram organizirano upreti. Vključil se je v sindikalno gibanje in postal sindikalni zaupnik. Tako so leta 1938 organizirali znano stavko lesnih in gozdnih delavcev v Mislinji, v kateri so zahtevali višje plače. Stavka je trajala več dni. Križovnik Peter je bil med vodji stavke. Delavci so bili v svojih zahtevah

le deloma uslišani, zato pa so bile posledice tem hujše. Nekaj organizatorjev stavke je bilo odpuščenih, ostali pa so posledice čutili na različne načine. Tako tudi Križovnik Peter. Toda s svojo trdo in močno voljo je vse prenesel in vzdržal. Da bi se ga oblast znebila in izolirala, ga je neprestano klicala na vojaške vaje v Škofjo Loko, kjer je služil tudi vojaški rok. V Škofji Loki se začne za Petra Križovnika novo poglavje življenjepisa: novo trpinčenje, vojna, prisilno delo, taborišče, partizani; končna pa se v zmagovitih vrstah partizanske vojske Jugoslavije 1945 leta.

Po prihodu domov, na svojo Klemenčevo domačijo, se je takoj zaposlil na gozdni upravi Mislinja in pomagal pri obnovi proizvodnje. Opravljal je vsa gozdna dela, poleti v gozdu, zelo rad in posebno veselje je imel do vožnje lesa pozimi. Daleč naokrog je bil poznan kot »furman«. Nadaljeval je svoje delo tudi na političnem področju. Bil je dolgoletni predsednik sindikata in delavskega sveta. Pri delu je bil uspešen, saj je svoje delo gradil na izkušnjah predvojnega »strajkaša«, preganjanca in partizana. Imel je velik vpliv na ljudi, ki jim je bil vedno vzor.

V življenju mu ni bila nobena naloga pretežka. Tako se je skupaj z gozdnim obratom lotil obnove Klemenčeve domačije.

Leta 1957 se je upokojil, toda z delom ni prenehal. Bil je včlanjen v društvo upokojencev, kjer je aktivno delal. Rad se je udeleževal njihovih izletov.

Ivan LEKŠE

ANTONIJA ZALOŽNIK (1947—1989)

Beseda nam je zastala v grlu, ko smo zvedeli, da je po mučni boleznini v naračju svojih otrok, po vrnitvi iz bolnice, umrla nam vsem dobro poznana in med ljudmi priljubljena Ovcarjeva Tončka, kot smo jo najraje imenovali. Zapustila je tri otroke, ki še niso sposobni za samostojno življenje, saj so še dijaki-učenci — stari med 16 in 19 letom.

Zivljenjska pot Tončke Založnik se je začela oktobra 1947 leta na Ovcarjevem, na prijazni domačiji pod Črnim vrhom, obdani s temnimi pohorskim gozdovi. Družina se je preživljala z delom v gozdu, rejo živine in nabiranjem gozdnih sadežev. Življenje na tej višini je bilo vse prej kot lahko. Vse je bilo potrebno prinesiti na hrbtu in pripeljati z živino, saj ni bilo ne cest, ne avtomobilov.

Leta 1973 se je poročila z gozdnim delavcem Rajkom Založnikom in se preselila nižje na Kunejevo. Tukaj sta si ustvarila družino. Na Kunejevem pa se v njenem življenju začne epopeja trpljenja in bitka

za življenje sebe in otrok. Dve leti po poroki jim je umrl mož in oče Rajko, ostala je sama s tremi nedoletnimi otroki. Življenje v planini s tako majhnimi otroki ni bilo mogoče. Leta 1976 se je z otroki preselila v Mislinjo. Tu so živeli skromno, tih in mirno ter se prebijali skozi vsakdanje življenje. Dohodki niso zadostovali, zato se je morala Tončka ukvarjati z dodatnimi deli in skrbeti za denar in hrano. Večkrat smo jo videvali, kako z nahrbtnikom, potem, ko je pripravila hrano za otroke, hiti navsezgodaj v planino, da iz njenih nebr izrga nekaj zelišč ter izkupiček nameni otrokom za hrano in obleko. Z motiko v roki je hitela od njive do njive, da je pridelala čimveč hrane. Nič ji ni bilo pretežko, nič je ni zlomilo. Delala in hodila je pokončno in ponosno, bila do kraja poštena in tako je vzgojila tudi svoje otroke. Predvsem pa jim je želela boljše življenje, kot ga je imela sama, saj je kljub pomanjkanju in odreknanju poskrbela, da bodo dobili dostojne poklice. Žal pa ni dočakala dneva, da bi otroci prišli do lastnega kruha in ji stotero povrnili vse, kar jim je celo življenje tako dobrohotno dajala.

Ivan LEKŠE

IGNAC ZALOŽNIK (1920—1989)

Mnogo prehitro smo se poleti lanskega leta na šentiljskem pokopališču poslovili od našega dolgoletnega sodelavca Ignaca Založnika.

Zivljenjska pot Ignaca Založnika se je začela 26. julija 1920 leta na Pavrovem v Mislinji, ob desnem bregu Mislinjskega jarka, kjer je bila narava radodarna s smrekovimi gozdovi. Rodil se je v številni družini, zato ni čudno, da je moral mladi Ignac že kot mlad fant z očetom v gozd na delo. Tudi sam se je zaposlil v gozdu kot gozdni delavec pri takratnem veleposestniku — lastniku gozdov. Delo gozdnega delavca je opravljal vse do leta 1941 mirno in skrbno, čeprav zaslužek ni bil najboljši. Prišla so leta vojne, ki so takoj na začetku oplazila tudi mladega Ignaca. Ker ni hotel sodelovati v nemških akcijah in vojaških vajah, ga je zloglasni domači sodelavec okupatorja spravil v pregnanstvo v Hamburg na prisilno delo. Tu je ostal vse do leta 1944, kjer mu je po srečnih naključjih uspelo pobegniti v domovino in se pridružiti narodno osvobodilnemu gibanju. Stopil je v vrste Cankarjeve brigade in vse do konca vojne boril na Dolenskem. Vsi tisti, ki so se bojevali med vojno v teh krajih, poznajo trpljenje in pomanjkanje v tem delu Slovenije med vojno!

Vojno je srečno preстал in se leta 1946, po petih letih, vrnil v svoj rojstni kraj — Mislinjo. Ponovno se je zaposlil na gozdni upravi Mislinja, kjer je bil zaposlen vse do svoje upokojitve, let 1974. V času opravljanja dela v gozdu je opravil vse potrebne tečaje in izpite za gozdnega delavca. Opravljal je vsa gozdna dela, posebno veselje pa imel z vzrejo živine in vožnjo lesa. Zato je bila v njem vseskozi prisotna želja, da bi si ustvaril lastno domačijo in imel svojo živino. To željo je začel z veliko truda in naporov kmalu uresničevati. Leta 1949 se je poročil z Zaliko, ki mu je bila vse življenje velika opora in moč za uresničevanje svoje želje in ciljev. Leta 1950 se je z družino preselil v Komisijo na Seitlovo, kjer si je ustvaril na znani partizanski postojanki prijetno domačijo. Toda želja po napredku in tesnejši stik z dolino mu nista dala miru. Tudi otrokom je želel boljše življenjske pogoje. V zakonu sta imela 3 otroke, dva sina in hčerko. Zato sta z ženo leta 1965 kupila v Mislinji hišo, v katero sta se z družino tudi istega leta preselila. Tako se je njim uresničila dolgoletna želja in bili so zadovoljni. Toda v življenju je navadno tako, da za zadovoljstvom pridejo tudi težave.

Težko življenje že v mladosti, potem na prisilnem delu v Nemčiji, pomanjkanje, trpljenje in stradanje v partizanih na Dolenskem so načeli njegovo zdravje. Bolezen je kljub zdravljenju napredovala in se na koncu sprevrgla v neozdravljivo, kljub trudu in naporom zdravnikov.

Ivan LEKŠE

HUGO WOLF

OB 130-LETNICI ROJSTVA

Letos bo ves kulturni svet praznoval 130-letnico rojstva velikega mojstra poznoromantičnega samospeva — skladatelja Huga Wolfa.

Rodil se je 13. marca 1860 v Slovenj Gradcu. Danes je dokazano, da so bili predniki obeh staršev slovenskega porekla. Materin rod izhaja iz Mojstrane (Orehovnik), očetov pa iz Šentjurja pri Celju (Vouk).

Prvo glasbeno izobrazbo je dobil mladi Hugo pri očetu, ki je bil velik ljubitelj glasbe, saj je vodil celo svoj hišni orkester. Med obiskovanjem dvojezične osnovne šole se je dopolnjeval v igranju klavirja pri učitelju Sebastianu Weiklerju. Nato je nadaljeval šolanje v Gradcu, St. Pavlu in Mariboru. Bil je izvrsten pevec in je znal spretno igrati na klavir in orglati.

Leta 1875 se je vpisal na konservatorij na Dunaju, kjer je študiral klavir, harmonijo in kompozicijo. Bil je precej čudaškega vedenja in že po dveh letih je moral zapustiti konservatorij. Odločil se je ostati na Dunaju in se sam izobraževati in izpopolnjevati.

Glasba je bila njegova prava strast. Nastopila so leta velike revščine, pomanjkanja ter telesnega in duševnega trpljenja. Preživljal se je s priložnostnimi in občasnimi zaposlitvami. Nato pa se je posvetil le komponiranju. Leta 1887 mu je umrl oče. Kot skladatelj je postajal vedno bolj znan in priljubljen. Njegovo ustvarjanje pa je ustavila neozdravljiva bolezen. Premestili so ga v bolnišnico za duševne bolezni, kjer je umrl 22. februarja 1903. Pokopan je na Dunaju v bližini Beethovna in Schuberta. Njegovi največji biseri so samospevi. Napisal jih je preko 300, več zborovskih pesmi, skladb za orkester, opero Corregidor in pesmi z orkestralno spremljavo.

Danes ga smatramo za največjega mojstra samospeva v glasbeni zgodovini. V Wolfovi rojstni hiši deluje glasbena šola s prijetno koncertno dvorano in manjšim muzejem. Wolfove čudovite pesmi so postale trajna last kulturne zakladnice vsega človeštva; zato je prav, da bomo letos slovesno proslavili 130-letnico rojstva našega rojaka tudi v Slovenj Gradcu.

FRANCU KNEŽARJU, p. d. BEDLU V SPOMIN

Ni ga več med nami, veterana, vsestransko aktivnega prijatelja, toda spomin nanj bo ostal živ med krajani. Po poklicu je bil mizar. Delavnico je imel tik ob reki Meži, blizu mostu, ki vodi na Kronske goro ali v Šempeter. Bil je priznan mizar, znan čebelar, bil je lovec, ribič ter dolgoletni gasilec, nositelj velikih odličij in priznanj. Tudi na kulturnem področju je bil veteran. Poleg vsega je tudi kmetoval na domačiji.

Rad je pomagal drugim ljudem. Njegova ljubezen do sočloveka je bila močna, srčna.

Na Bedlovi domačiji sedaj gospodarja njegova hčerka. Sovaščani pogrešamo njegov hudomušni nasmeh, njegovo vedno poučno besedo o tem, kako je treba živeti, da si priljubljen med ljudmi, kot je bil on.

Viktor LEVOVNIK

PROGRAM

PRIREDITEV PRAZNOVANJA 130-LETNICE ROJSTVA HUGA WOLFA

SLOVENJ GRADEC

13. marec 1990

1. Osrednja slovesnost v počastitev 130-letnice rojstva skladatelja Huga Wolfa
 - Otvoritev razstave o življenju in delu Huga Wolfa v Galeriji likovnih umetnosti
 - Odkritje doprsnega kipa na pročelju rojstne hiše
 - Slavnostni koncert v športni dvorani (nastopajo Simfoniki RTV Ljubljana, Komorni zbor RTV Ljubljana ter solisti Neven Belamarič in Sonja Milenković; dirigent: Anton Nanut)
 - Televizijski prenos slovesnosti
2. Koncert samospevov Huga Wolfa v dvorani glasbene šole, rojstni hiši skladatelja:
 - 6. april: basist Ivan Urbas in pianist Thomas Hans
 - 19. april: sopranistka Ana Pucar-Jerič in pianist Andrej Jarc
 - 3. Srečanje delegacij iz krajev, kjer je živel in deloval Hugo Wolf (Maribor, Št. Pavel, Graz, Dunaj, Perchtoldsdorf, Ebensee, Murau, Döbling, Unterach in Matzen pri Brixleggu ...)

MARIBOR

2. marec: Premiera opere Corregidor

12. marec: Koncert Wolfovih samospevov v izvedbi Jutte Seifert in Nevena Belamariča ter Herberta Kalige in Andreja Jarca

LJUBLJANA

20. februar: Koncert Wolfovih samospevov v izvedbi Dune Spruk, Marcusa Bajuka in Andreja Jarca

20. marec: Koncert Wolfove glasbe v izvedbi Eve Novšak-Houške in Milene Josifović ter Novega ljubljskega godalnega kvarteta

17. april: Koncert Wolfovih samospevov v izvedbi sopranistke Ane Pucar-Jerič in Andreja Jarca

19. september: Koncert samospevov Huga Wolfa v izvedbi mezzosopranistke Marjane Lipovšek in pianista Gérarda Wyssaa. Neposredni TV prenos iz velike dvorane Cankarjeva doma V okviru praznovanja bo pri založbi Drava izšel slovenski prevod knjige o Hugu Wolfu avtorja Andreas Dorschla.

Vabimo vas, da se prireditve udeležite v čim večjem številu.

V slovenjegraški splošni bolnišnici so se bolniki in osebje dializnega oddelka že preselili v nove prostore. Gre za izjemno pridobitev, saj so bili dosedanja dializni prostori le na okoli 150 m², novi dializni oddelek pa se razprostira na okoli 500 kvadratnih. Vodstvo bolnišnice je svoja prizadevanja in pričakovanja predstavilo tudi občinskim in gospodarskim predstavnikom vseh šestih občin (Koroške, Velenja in Mozirja), ki se poslužujejo storitev te bolnišnice in so tudi mnogo prispevali za izgradnjo tega oddelka.

F. Jurač

NAŠE HRUŠKE

(Nadaljevanje iz 2. številke)

Gospodična je srednje debela, proti peclju zožena, rumena do rožno rdeča sočna hruška, prijetnega okusa. Drevesno zrelost doseže septembra. Odlična kot sveža in primerna za sušenje.

Koroška vinska moštovka je bila prinesena pred dobrimi sto leti iz Koroške. Je odporna proti mrazu, redno in bogato rodi, zaradi tega se je v naših krajih zelo razširila, saj skoraj ni kmetije, da ne bi imeli teh moštovk. Plodi so srednje debeli, zeleni. Pozno v jeseni, ko že listje odletava, postanejo zlato rumeni in še dolgo ostanejo na drevesu. Ta vrsta je pri nas dosti starih vrst izpodrinila. Te hruške dajejo kvaliteten mošt. Paziti pa je treba pri tem moštu, da se ne potrehne, kot pravijo in teče kot olje in je neuporaben. Včasih je bil hrušev mošt zelo cenjen danes pa bolj cenijo jabolčnik in hrušev mošt največ prekuhavajo v žganje.

Krastovka je zelo stara in redka vrsta. Drobni do srednje debeli plodi so umazano rjave barve in hrapavega površja. Če je ob času zorenja malo sonca, rade razpokajo. Drevesno zrelost doseže oktobra. Rabijo jo največ za mošt.

K nam pozneje prinesene sorte:

Konferans izvira iz Anglije 1884. Opraševalci so boskovka, viljamovka. Plod je srednje debel, podolgovat, zelenkasto rumen, rjaste prevleke, ki so bolj razširjene od polovice ploda proti muhi. Meso je rdečkasto rumeno, zelo fino diši in je zmerno sladko. Drevesno je zrela septembra, užitna zrela do sredi novembra.

Viljamovka izvira iz Anglije. Razširil jo je proti koncu 18. stoletja vrtnar Williams. Opraševalci — boskovka, pisana julijeva, kleržo, klapovka, konferans, hardijevka, pariška grofica, muškotelka in krasanka.

Plod je debel podolgovat — grbast, proti vrhu se zožuje. Koža je zelenkasta z rjastimi pegami v okolici muhe in peclja. Ko je zrel je rumene barve. Meso je belo, fino sočno, topljivo, kiselkasto, dišeče. Zori v drugi polovici avgusta ali začetku septembra. Plodove trgamo, ko so še zeleni, sicer postanejo mokašti.

Boskovka izvira verjetno iz Francije. Leta 1810 je prišla v Nemčijo. Opraševalci: konferans, muškotelka, viljamovka in pariška grofica. Plod ima obliko steklenice z razširjenim spodnjim delom in je pokrit z rjavino. Meso

je rumenkasto belo, se raztopi, sočno, dišeče, sladko. Zori konec septembra. Drži do novembra.

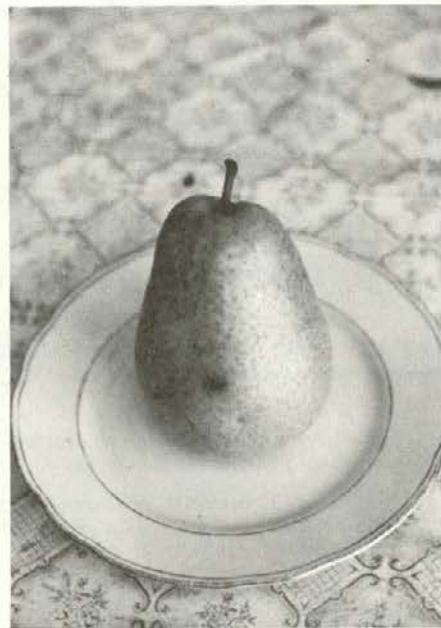
Kleržo izvira iz Francije, iz leta 1848. Opraševalci: muškotelka, hardijevka, pariška grofica, boskovka in viljamovka. Plod je debel do zelo debel, jajčast, pogosto opognjen na eno stran, posebno ob peclju. Koža je na začetku zelena, ob zorenju zlato rumena, na sončni strani bakreno rdeča. Meso je fino, sočno, sladko, malo kiselkasto in dišeče. Peclj je kratek in poševen. Zori v začetku oktobra, drži se do decembra. Rodnost: rodi zgodaj in redno.

Moj križanec Leta 1956 sem pri neki zaupščeni domačiji odrezal z ene polomljene hruške, neznanega porekla cepič, da poskusim cepiti na podlago belega trna — gloga (*crataegus oxyacantha*). Cepič je lepo ozelenel in v mesecu avgustu odgnal lepo mladiko. Sadiko sem lepo zavaroval in pustil pri miru. Naslednje leto sem jo previdno presadil na boljši kraj in jo lepo zavaroval. Še dvakrat sem jo presadil in lepo obrezal. Vseskozi je lepo rastla. Po sedmih letih, ko je bila visoka okoli dva metra, je prvič rodila dvanajst lepih plodov. Bil sem presenečen nad lepimi debelimi gladkimi plodovi, ki so podolgovati, začetka zeleni, proti koncu zorenja pa zlatorumeni. Plodi so dozoreli v drugi polovici septembra. Meso je belo do rumeno, zelo sočno, topljivo, dišeče in sladko. Užitna zrelost do konca decembra. Sedaj je drevo staro 33 let, visoko do 6 m. Redno rodi. Dvakrat jo je v času cvetenja, ker cvete od konca aprila do začetka maja, zapadel sneg. Ko je sneg skopnel je odvetela naprej in rodila kot vsako leto. Tudi lani je v času cvetenja zapadel sneg, pa kljub temu je hruška obrodila — najdebelejši sad je imel 42 dag. (priložena slika). Sedaj sem že nekaj teh hrušk razmnožil, ko me spomladi kam povabijo, da grem cepiti).

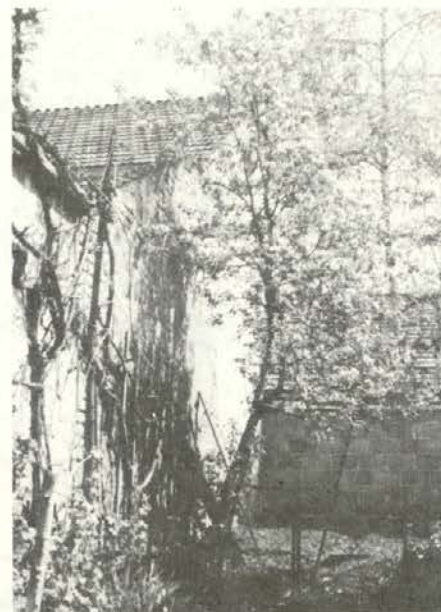
Tukaj sem opisal naše najbolj znane hruške, jih je pa še dosti več. Včasih mi kdo po-toži, da mu hruške, ko sadike kupi, vzgojene v drevesnici, ne rodijo ali slabo rodijo. Največ je krivda, ker nimajo v bližini pravih opraševalk.

Zahvaljujem se za sodelovanje in pomoč km. teh. tovarišici Jožici Žvikar p. d. Pogačevi iz Pameč.

Matevž ČARF

Čarfova hruška

ZAHVALA

*Rože cvetijo vsako pomlad,
tvoje življenje bilo samo je enkrat*

Ob boleci izgubi našega dragega očeta, dedeka in pradedeka

FERDINANDA PLEVNICA
iz Srednjega Doliča

se vsem, ki so mu darovali vence in cvetje ter ga tako številno pospremili na zadnji poti, najlepše zahvaljujemo. Hvala vsem, ki so namesto cvetja darovali za maše. Iskrena hvala vsem sosedom in vsem, ki so nam kakorkoli pomagali v najtežjih trenutkih. Hvala sodelavcem, Sindikatu Tovarne meril, vsem gasilecem za spremstvo, posebno pa gasilecem iz Doliča za častno stražo. Hvala tudi zdravnikom in strednemu osebju internega oddelka slovenjgraške bolnišnice, Angeli Ramšak za poslovilne besede pred odprtim grobom, gospodu nadžupniku Francu Rataju za pogrebni obred ter pevcem za zapete žalostinke.

Zalujoči: vsi njegovi

POTOK DOVŽANKA

Potok Dovžanka je nekoč poganjala številne žage in kmečke mline, ki so bile pogosto posejane ob njenem toku, katerih ostanke je še danes opaziti. Jezovi in čista neomadeževana pohorska voda pa je dajala zavetje množici postrvi. Danes je le malo rib saj nimajo vodnega zavetja.

Prva žaga pod planino je bila Garnuževa, malo nižje Brešerjeva nato žaga pol grófa in lesnega trgovca Lužnika. Dalje nedaleč nižje Nogarjeva žaga, ki še danes stoji. Na koncu jarka pred Dovžami je stala Ješovnikova žaga, ki je pozneje prišla v last Muša in Pušnikove žage. Dalje po dolini so se vrstile Strgarjeva, Inčkova, Ločnikova žaga, pa morda še katera, ki je že v davnih časih izginila. Nekatere žage so imele stalno zaposlene žagarje stanujoče v hišici tik ob žagi, kot na primer

Inčkova, pa svoj čas tudi Nogarjeva, Lužnikova in Brešerjeva.

Koliko koles je morala Dovžanka prevrteti predno se je združila z materjo Mislinjo. Danes bi lahko ta voda namesto žag poganjala, brez onesnaževanja okolice, električne centrale. Dimniki bi manj bruhali strup po naših gozdovih. Ljudje ne bi trepetali pred radioaktivnostjo in odpadki jedrskih central, ki jih kmalu ne bo več kam shranjevati.

V naravi je veliko neizkoriščene zdrave energije, ki so jo nekoč preprosti ljudje znali izkoristiti. Danes pa je ne najdemo visoko šolani strokovnjaki. Tudi male kapacitete energije bi prišle prav, ki jo nam narava tako velikodušno ponuja.

Jože KRAJNC

KMEČKI OBIČAJI ČEZ LETO

Minil je mesec februar in tudi pogovori o pustnih dogodivščinah tonejo v pozabo. Bliža se spomlad in na široko odpira vrata novim delom in dogodkom. Le tisti, ki so se pred zadnjim pustom odločili za vstop v zakonski jarem, si tisti čas bolj zapomnijo. Pravijo, če se odločiš, da z izbrancem stopiš v zakonski stan-jarem-združno in volno, ga vlečeta naprej skozi vse življenje.

Marsikateri nevesti so se utrnile solze, ko se je poslavljala od domačih in so ji zapeli v slovo:

*Nevesta ne joka,
ko od matere gre,
sam ženin jo hoče,
k'ima ljubezen do nje.*

Ob poslavljanju nevesta ni smela izpustiti nobene hiše, če je hotela, da jo bodo kot ženo spoštovali. Hoditi pa je morala v smeri sonca tj. j. od vzhoda proti zahodu, in se ne vračati. Ponekod je ta šega še ohranjena. Nevesta dobi v dar denar ali kak drug koristen predmet v spomin. Gostijo, s katero se je nevesta poslavljala od svojih tovarišic, so ponekod imenovali krancel-večer ali kar dekliščina. Povabljena dekleta so pomagala nevesti pripravljati razne poročne stvari in z njo prepevale:

*Nevesta, le vzemi slovo,
od očka in mame lepo,
jih kušni, objemi,
in slovo uzemi,
podaj jim še enkrat roko!*

*Nevesta le vzemi slovo,
od bratov in sester lepo,
ste skupaj živeli
in radi se imeli,
nevesta le vzemi slovo.*

*Nevesta le vzemi slovo,
od svojih deklet lepo,
ste skupaj živele,
in rade se imele,
podaj jim še enkrat roko!*

Tako je nevesta zapustila svoj samski stan. V mesecu marcu ali sušču je skoraj vedno v strogem 40-dnevnom postu, ki so se ga pri vseh domačijah zelo strogo držali, zjutraj za zajtrk narezana redkev in kruh ali kaka mlečna juha.

Eno prvih spomladanskih del je bilo kidanje in izvoz gnoja iz hlevov. Ker včasih niso imeli goveje živine priklenjene k jaslim, je hodila živina prosto po hlevu in tudi gnoj se je iz hleva vozil največ dvakrat na leto in to spomladi in jeseni. Zato so k temu delu pristopili sosedje skupaj in drug drugemu pomagali. To je trajalo do sv. Gregorja 12. marca, ki so ga včasih imeli za prvi spomladanski dan in obrtniki so ga imeli za svoj praznik, ker je bil dan že precej daljši, da pri delu ni bilo treba več luči. Pravili so, da Gregor luč v vodo vrže in marsikje so imeli navado, da so

na predvečer Gregorja metali razne goreče predmete v vodo. Tako so po različnih krajih različno zaključevali zimska opravila. Če ni bila spomlad prepozna, se je po Gregorjevem prebudil metuljček citronček, tudi čmrlji so se že prebudili in nekatere ptice selilke se vrnejo: divji golob, pasterica, škorjanci in še nekatere. Če je ugodno vreme za Gregorjevo gredo že orati na njive, saj do sv. Jožefa 19. marca že vsejejo zgodnji krompir. Ne smemo pa pozabiti sv. Jederte, 17. marca, ker se tedaj mora zaključiti preja prediva. Kjer še do sv. Jederte niso spredle vsega prediva, so se vanj zaredile miši in ga razžrle. Zato je bil tudi znak pratiki sv. Jederte 17. marca miši, ki plezajo po stebelu. Pravi znanilec spomladi pa je bil 19. 3. sv. Jožef, eden najlepših zgodnje spomladanskih praznikov. Kmetje so verovali, če je sv. Jožef sončen in topel, bosta kmet in čebelar vesela. Ta dan so tudi čebele prinesli iz podstrešja v čebelnjak. Po sv. Jožefu in prazniku device Marije 25. 3. — prazniku materinstva so se začela kar redna poljska dela in pospravljanje okrog domačij in zlaganje drv v drvarnice za vse leto: čiščenje dvorišč in beljenje stanovanjskih prostorov. Ne smemo pa pozabiti še prav na star poganski običaj: predpostno sredo, ki pride letos ravno na 21. marec, to je bil običaj o odpravi starke zime. Po domače pa so pravili, da babo prerežejo. O tem sem slišal še pred zadnjo vojno od starih ljudi. Sedaj pa je to prišlo popolno v pozabo, le na starih panjskih končnicah iz leta 1852, ki jo hranim v zbirki, še vidim to upodobitev.

Tako sem pregledal najvažnejše običaje v marcu.

Matevž ČARF

Gasilci koroške regije, še zlasti pa iz Mislinjske doline, so ponosni ob prevzemu nove cisterne. Prevzeli so jo gasilci iz Slovenj Gradca.

Nova cisterna je ena najsodobnejših na Koroškem, z njo bodo pri gašenju požarov dosegli desetkrat večji učinek. Ima visokotlačno črpalko »Rosenbauer« za štiri tisoč litrov vode, petsto litrov penila, 250 kg praha, agregat za razsvetlavo, pomivalni sistem in monitor — top, opremljena pa je tudi z drugo gasilsko tehnično opremo.

Nakup cisterne so omogočili prebivalci občine Slovenj Gradec, nosilec nabave cisterne pa je bil SIS za požarno varnost v sodelovanju z občinsko gasilsko zvezo in občinskim štabom civilne zaščite Slovenj Gradec.

F. Jurač

REŠITEV PUSTNE KRIŽANKE

Vodoravno: maškarada, EP, aglomeracija, RR, rips, acer, kapo, oer, akt, ofit, Rnič, TE, pilot, ajant, tenor, unikat, anta, eser, sekundan, žamet, M, TR, Na, scala, Novi, Teiresias, ST, pal, jen, one, rdeti, ira, Unec, ars, Gagarin, D, jamčiti, orač, ak, IK, nabava, itn, ecu, TAM, KA, Atos, Antič, Hvala, kraste, reja, ki, Aron, kvaren, rapsod, Triglav, ara, viza, diopites, N, vrisati, Ogi, rit, teliček, senat, Iro, zein, JA, Oto, Ismet.

V petek, 23. februarja je komisija v sestavi: Ida ROBNIK, Majda KLEMENŠEK in Hedvika JANŠE izžrebala izmed 54 prispelih 3 pravilno rešene križanke. Knjižne nagrade prejmejo:

Olga KORDEŽ, družbena prehrana TOZD Gozdarstvo Črna,

Marija MODREJ, TOZD Gozdarstvo Črna in

Štefka GOSAK, Trg 13, 62391 Prevalje.

Čestitamo!

Uredništvo

MIRNA VODA

*Kakor studenec si poišče
svojo pot sreče, tako si
srce poišče svoj skriti val.
Tiho mi govori, ljubi, bodi srečen
kar življenje ti da, lepše ni na
svetu kot topla ljubezen to mi
moje skrivnostno srce želi.*

Lucija KRISTAN

Stereo studio koroškega radia

Za Koroški radio je bil gotovo 16. december lanskega leta velik dogodek. Iz studia je prvič stekla oddaja v stereo tehniki. S tem je bilo plačano več letno prizadevanje kolektiva in vseh, ki so jim pomagali pri pridobitvi novih stereo naprav. Veliko zaslug pri tem imajo prav gotovo posamezniki, koroška podjetja ter zamejski partnerji. Na sliki: nov stereo studio in radijski tehnik Anita Pušpan.

F. Jurač

SKROMNO VOŠČILO

Bela škatlica naju je popeljala skozi Podgorje proti Radušam. Med potjo se je prikazalo spet eno križišče, voznica je ustavila in zagostolela: »Sedaj pa ni več daleč« in vne-marno zamahnila z roko.

Pogledala sem kolegico, ta je samo prikimala, rekla ni ničesar. Vzeli sva pot pod no-ge, med kupčki cestnega blata so leno ležale lužice.

Pot se je že nekaj časa vlekla, pa sem se za-smilila sama sebi: »Presneta Mihaela, kje za vruga pa se skriva in kako se znajde med temi hribi?«, sem komaj izdabila svoji spremljevalki. »Ko boš prišla na vrh, boš šele vide-la, kako je tu lepo!«, me je zavrnila Anka.

Zapihana sem rinila naprej in si mislila, da če zmore Mihaela, kar tako mimogrede, sko-raj vsak dan sem dol, bom tudi jaz enkrat zmogla premagati ta klanec. Obronek se je razgalil, med drevjem se je prikazala Uršlja gora. Razveselila sem se pogleda na svojo so-sedo, oddahnila sem se.

Samo še en ovinek in stopila sem na dvo-rišče, ki je dišalo tako, kot mora na pavrih. Požvižgavanje, ki je prihajalo od hleva ali iz lope, me je pozdravilo in lastnik glasu ni ve-del, da mi je pomenilo lepo dobrodošlico. Vprašujoče sem pogledala Anko: »Da, prišli sva!«

»Šmenta nazaj, kako je tu lepo.

Glazen, vesel pogovor, ki je prihajal iz kuhinje me je kar potegnil vanjo. Snidenje s sta-ro znanko je bilo prijetno kot vedno. Mihaela mi je predstavila svojo družino, kot svoj ponos. Njen nasmeh mi je povedal, da je tu sreča doma v rokah moža, ki se je rdečih lic dobrodušno smehljaj. Njuni otroci pa so se obožavajoče pridružili.

Polna miza se je šibila pod dobrotami, v meni pa se je oglasilo poreklo mojih predni-kov, da sem zlezla na toplo kmečko peč in uživala življenje. Profesor je nategnil svoj meh, plesočim parom so odzvanjale pete, ta-ko malo je treba, da je človek srečen. Sem in tja sem morala zlesti s peči, da sem se podpr-la z orehovo potico, na krožniku me je vabil

VIHARNIKOVA USODA

Na februarski seji uredniškega odbora za izdajanje glasila VIHARNIK, ki sta se je udeležila tudi v. d. direktorja Gozdnega gospodarstva in LESNE — lesno industrijskega podjetja Slovenj Gradec, je bilo sklenjeno, da bo VIHARNIK izhajal še naprej za obe podjetji s prilogo za kmetijstvo.

Dogovor je tekel predvsem o vsebini. Skoraj v vsaki številki je največ informacij z gozdarsko in kmetijsko problematiko. Da bi povečali količino informacij s področja lesne industrije, je uredniški odbor imenoval Toneta Potočnika, direktorja poslovnega inženiringa Lesne, za koordinatorja pri načrtovanju in pripravi besedil za Lesno.

Beseda je tekla tudi o naslovnici VIHARNIKA. Sprejet je bil sklep, da bo naslovnica vsebovala ime VIHARNIK in nav-ziv obeh podjetij ter znak Lesne.

Ida Robnik

MATI

Mati — beseda že tolikokrat napisana in izrečena, vendar nima prave vrednosti, če je prav ne povemo in ne razumemo v pravem pomenu. Če ima dekle fanta rado in če štorklja prileti naokoli, postaneta mama in ata.

Včasih otrok ne ve, kaj je to mama. Ve le to, da je mama tista, ki mu da jesti in ga obla-či, pazi nanj, da se mu kaj huđega ne pripeti. Mama pospravlja, kuha, pere, lika in opravlja druga vsakdanja dela. To vedo manjši otroci o mami. Večji, šoloobvezni otroci vedo malo več. Mama gre za njih včasih na sesta-nek v šolo, na proslave in seveda k zdravni-ku. Ob bolnih otrocih prebedi mnogo noči in si želi le to, da bi otrok ozdravel. Misli si, naj bo nagajiv, le da je zdrav.

Otrok se ob mami uči in raste. Odloča se, kam naprej, v kak poklic in delo naj se poda. Mama mu svetuje, kot se ji zdi, da bo otroku največ pomagala in mu bo najbolj prav. Gotovo je ta trenutek težak za mamo in otroka. Biti morata še naprej dobra prijatelja in si zaupati, da se ne začneta razhajati. Otroka potegne v svet vse lepo, vse tisto, kar doma nima in, če ne najde skupnega jezika doma, se odtuja. Potem je mati tista, ki ga samo še materialno lahko podpira, nima pa več ču-stvene pravice do njega. Otrok ta čustva raz-da-ja drugje. Vendar mati ga potem ne more več navezati nase. Sinovi odhajajo k voja-kom, mati zopet pripravi, da je odhod lep in vsak trenutek misli nanj in trpi z njim. Čas bi najraje premaknila in fanta vrnila v domači krog. Prekmalu pride čas, ko tudi hčerka po-stane mama. Kdo ji bo drugi pomagal v teža-vah, kot mama. K njej se lahko zateče in ona zna poskrbeti za vse. Njeno dobro srce je

domač pršut, mošt pa je, kot da bi odzvanjal cekin, vabil, da ga z užitek vlivam vase in uživam v njegovi aromi.

V nas se je sprostila zapeta sila, da smo re-kli kakšno veselo, vračal se je sproščen smeh, nobeden ni ostal dolžan nobenemu za izgo-vorjeno besedo, metali smo jih med sabo kot žogo, vmes pa je pela harmonika. Vesel kle-pet in sproščenost so popestrili Milenini sti-hi, Ankina čarovnica se je kar naprej oglašala s kasete, prečitala sem svoj spomin na punčko s kango, Andreja je prebrala Marja-

Mati

odprto še za vnuke in mama postane babica. Vsa se razdaja vsem v družini in časa ima za vse dovolj.

Kaj pa otroci naredimo za njo? Ali dovolj? V današnjem hitrem tempu življenja gotovo premalo. Kratak obisk pri mami in že hitimo naprej. Ona pa je več let skrbela za nas. Ime-la je čas, zato je živela. Mi pač danes nima-mo časa zanjo. Muđi se nam, čaka nas družina in družba. Kako ji naj povrnemo ves njen trud in skrb? Ne moremo! Hvala, mama, za vse, kar si storila za nas, le to ji lahko pove-mo. Tudi očeta ne smemo pozabiti, saj oba z mamo tvorita starše in skrbita za slovenski rod.

Kolo se vrti in zgodovina se ponavlja. Ven-dar mama ostaja še vedno ista prava mama, čuteča, ljubezniva in dobra kot kruh, mama v pravem pomenu besede, prava slovenska ma-ti. Bo že držal pregovor, da ena mati lahko preživi deset otrok, deset otrok pa ene matere ne more.

Marija OMULEC

nove »Ojce«, kronala nas je Mihaela s svojimi spomini in njene pesmi so bile kot olje na ogenj. Kako naj ti bi bilo dolgčas v takšni družbi, vesel večer se je zavlekel dolgo v noč.

Draga Mihaela in Viktor, da bi pri Lenar-tovih v Radušah 56, ob vajini 25 letnici skup-nega življenja bilo vama dano:

*Da bi se še rada imela,
otroci bi bili zdravi in veseli,
skupaj pa še dolgo živeli!*

Slavka DRAGOLIČ